

FÖRSVARETS

FORUM

FÖRSVARSMAKTENS PERSONALTIDNING | NR 4/2017

AURORA
17 →

EN EFTERLÄNGTAD ÖVNING

NU STÅR VI INFÖR något jag sett fram emot länge – Försvarsmaktsövning Aurora 17. Under perioden 11–29 september kommer över 19 000 män och kvinnor delta i den första och största övningen Försvarsmakten genomför sedan 1993.

Det över tid allt mer oroliga omvärldsläget och utvecklingen i vårt närområde ligger bakom riksdagens beslut att det svenska försvaret ska stärkas och försvarsförmågan ska öka. Och det är för att öka den militära förmågan – med samövade krigsförband och stridskrafter som verkar tillsammans – som vi

Ingen övning är så viktig att vi väljer att gena i kurvorna.

NU NÄR DE FLESTAS blickar riktas mot Aurora 17 vill jag påminna om att Försvarsmaktens övriga verksamhet på intet sätt stannar av. Viktiga insatser pågår till exempel runt om i världen där säkerhetssituationerna dessvärre utvecklas i negativ riktning. Jag tänker närmast på Mali, Afghanistan och Irak. Trots det löser den svenska personalen sina uppgifter på ett utmärkt sätt och vi analyserar – i alla våra insatsområden – kontinuerligt säkerhetsläget

”Intresset för Aurora 17 är stort från allmänheten, media, andra nationer och från vår uppdragsgivare.”

genomför Aurora 17. Glädjande nog har många andra myndigheter och nationer tackat ja till att öva tillsammans med oss. Deras bidrag utgör betydelsefulla ingredienser för att det här ska bli en bra övning.

INTRESSET FÖR Aurora 17 är stort från allmänheten, media, andra nationer och från vår uppdragsgivare. Mot bakgrund av det har vi valt att ägna hela det här numret av Försvarets forum åt övningen. Vi vill därmed ge många, också utanför Försvarsmakten, möjlighet att läsa och på så sätt få mer sätta sig in i olika aspekter av övningen.

Jag förväntar mig att alla som deltar i Aurora gör sitt yttersta för att nå övningsmålen. Det är en viktig pusselbit för att öka vår operativa förmåga. Samtidigt förväntar jag mig också att var och en följer gällande säkerhetsbestämmelser och använder ett gott omdöme så att vi undviker olyckor och incidenter.

och vidtar åtgärder för att minimera risker.

Försvarsmakten ska alltid stå stadigt. Oavsett om det handlar om en förändrad hotbild i ett insatsområde eller händelser här hemma. Vi har att förhålla oss till ett mycket tydligt inriktningsbeslut om ökad operativ förmåga, vi ska öva krigsförband, utveckla totalförsvaret och fördjupa internationella samarbeten. Det gäller, och det är där vårt fokus ligger.

STORT LYCKA TILL alla deltagare i Aurora 17. Jag hoppas vi ses ute i övningsterrängen!

Micael Bydén
Överbefälhavare

s2 ÖB:S LEDARE

s4 VÄLKOMMEN
till Aurora 17!s6 FÖRSVARSMINISTERN
om övningen

s8 INTERVJU MED ÖB

s10 SOCIALA MEDIER
Så blir inlägget lyckats11 KARTORNA
Så ser verkligheten uts12 VÄRDLANDSSTÖD
I teori och praktiks14 HANTERA MEDIA
Intresse för digs16 ÖVNINGSLEDAREN
Ger sin syns24 ENKÄT
Vad är förväntningarna?s26 OPERATIVA
TRANSPORTER
Stor övning, mycket
att flyttas27 FÖRSVARSDAGEN
Familjefest!s30 KUSTFÖRSVARET
Övar till vardags

s36 1 500 GÄSTER

s38 MILJÖ
Värna markens40 GOTLAND
Det här händer

s42 TOTALFÖRSVARET

LÄR DIG NÅGOT NYTT PÅ VÄGEN

Du, jag, och en hel del andra i Försvarsmakten deltar i Aurora för att lära och i och med det vara delaktiga i att bygga ett starkare försvar. Alla har vi olika förväntningar på vad övningen kommer att lära oss, i mitt fall handlar det om att göra ett temanummer av Försvarets forum. Ha med dig när du läser tidningen att det här numret kan se lite annorlunda ut, men jag hoppas att du uppskattar det ändå! Det finns ett thailändskt ordspråk som säger att man inte lär sig något på att bara göra det man bemästrar till fullo. Så ge dig ut i övningen och lär dig något nytt, och lycka till på vägen!

NIKLAS ENGLUND
Redaktör, Försvarets forum

MER INFORMATION OM ÖVNINGEN HITTAR DU PÅ

www.forsvarsmakten.se/aurora
eller på samlingsplatsen "Försvarsmaktsövning Aurora 17" på Emilia.
Du kan även följa övningen i våra sociala medier:

@forsvarsmakten

#svfm

#aurora

ROSA SIDOR. Tips och tricks från FMIF får din kropp att klara hela övningen. Stretcha och återhämta med hjälp av **S20-23.**

FOKUS: 18:E PÅ PLATS. De är få, de har en tydlig uppgift och de är äntligen på plats. Läs om de nya gotlänningarna på **S44-46.**

SÄKER ÖVNING. En märklig ny kontakt på Facebook? En smal väg fylld av utländska fordon? Få råd om säkerhet på **S28.**

SVARTA SIDOR. Underhållning när tempot tillfälligt går ner. Läs om österns gudinna, övningen Orkan eller lös korsordet på **47-50**

REDAKTION. Försvarsmaktens personaltidning finns även på www.forsvarsmakten.se och emilia. **Kontakt:** ff-red@mil.se, telefon: 08-788 88 88.

Ansvärlig utgivare: Marcela Sylvander, kommunikationsdirektör. **Redaktör:** Niklas Englund, niklas.englund@mil.se, Försvarsmaktens kommunikationsavdelning.

Art Director: Markus Hillborg, Make Your Mark, Stockholm. **Tryckt:** Lenanders Grafiska. Redaktionen förbehåller sig rätten att bearbeta inkommet material.

Enskilda artiklar ger inte nödvändigtvis uttryck för Försvarsmaktens officiella ståndpunkt. Nästa textdeadline: 9 oktober 2017. Beräknad utgivningsdag: 30 oktober 2017. För ej beställt material ansvaras ej. ISSN 1100-8245. Genrebilder från Shutterstock. Illustration, omslag: Michel Ducourneau.

VÄLKOMMEN T

VÅR
VIKTIGASTE
ÖVNING
NÅGONSIN

AURORA
17 →

ILL AURORA 17

Den 11 september startar försvarsmaktsövningen Aurora 17. Aldrig tidigare har vi genomfört en övning som engagerar en så stor del av Försvarsmakten.

Till stor del beror det på ett enormt intresse, ett stort engagemang och en stark vilja i hela organisationen redan under planeringen. Men också på en gemensam insikt om att omvärldsläget kräver att Försvarsmakten nu utvecklar och stärker sin förmåga.

Övningen är komplex och innehåller ett stort antal moment där olika stridskrafter samverkar mot gemensamma taktiska mål. Deltagande internationella förband från länder som Finland och USA innebär att vi också får möjlighet att träna mot större och kvalificerade motståndare. Totalt medverkar förband från åtta länder.

För att alla ska få ut så mycket som möjligt av Aurora 17 är det avgörande att vi agerar kraftfullt ute på förbanden, tar egna initiativ när så krävs och gör vårt yttersta för att maximera effekten av övningen.

För även om det är just en övning är syftet att förbereda oss för verkliga scenarier.

"GE JÄRNET OCH GÖR ERT BÄSTA!"

I ett soligt Visby mitt under Almedalsveckan, får Försvarets forum en pratstund med försvarsminister Peter Hultqvist om en annan stor händelse som också delvis sker på Gotland: höstens stora övning Aurora.

– Ge järnet och gör ert bästa, är budskapet till Försvarets forum om en annan stor händelse som också delvis sker på Gotland: höstens stora övning Aurora.

DET ÄR NU vi har kapacitet och tillräckliga förberedelser för att genomföra en så stor och avancerad övning som Aurora,

inget annat, det är ett defensivt scenario och de som påstår att övningen går ut på att öva exempelvis anfall av andra länder har fel, säger han.

TILL ÖVNINGEN har Sverige bjudit in USA, Finland, Frankrike och våra nordiska och baltiska grannländer. Peter Hultqvist är mycket glad över att de länder som inbjudits att öva med Sverige har tackat ja.

– De länder som deltar är alla viktiga samarbetspartners för oss och Aurora blir en naturlig plattform för att fördjupa samarbetet ytterligare. Övnings-scenariot är en eskalerande konflikt i vårt närområde, där

Intresset från media är stort, och övningen är ett hett ämne som försvarsministern fått många frågor om, både under Almedalsveckan och innan. Några av de frågor som kommer upp är om de inbjudna länderna medför kärnvapen, och om Aurora kan uppfattas som en provokation mot Ryssland.

– Du som försvarsmaktsanställd har en viktig roll i att undvika och förhindra spridningen av felaktig information kring övningen. Håll dig informerad och uppdaterad och säg ifrån om något är felaktigt. Det finns exempelvis ingen del i scenariot som har med kärnvapen att göra. Jag förutsätter att de

”Alla som deltar i övningen har en viktig roll och ska ta övningen på största allvar.”

menar Peter Hultqvist. Han får ofta frågan om varför den största försvarsmaktsövningen på 23 år genomförs just nu och om tidpunkten för övningen är satt med tanke på att den stora ryska övningen Zapad kommer att pågå samtidigt i Östersjöområdet.

– September är en bra övningsmånad och den svenska övningsplaneringen har inget med andra länders övningar att göra. Det är viktigt att komma ihåg att vi under Aurora övar försvaret av Sverige och

Sverige ställs mot en kvalificerad motståndare. Det internationella deltagandet ger en större volym samt bidrar med mer kvalificerade förband som Sverige saknar. Samtidigt vill jag vara tydlig med att detta är en svensk övning. Den har exempelvis inget med Nato att göra. Vi är dessutom väldigt öppna med vad vi gör och har bjudit in observatörer från Ryssland.

Debatten kring Aurora tärnar ju närmare övningen kommer, och långt ifrån alla är positiva.

deltagande länderna respekterar våra svenska förhållanden och det finns inga belägg för att de inte skulle göra det.

Ryssland har för vana att hävda att deras militära förmåga är ett svar på andras, men Aurora har inget med Ryssland eller andra länders försvarsförmåga att göra, det är en svensk övning som handlar om att öva försvaret av Sverige och bidra till stabilitet i vårt närområde.

PETER HULTQVIST passar på att prata med några av de soldater

Nils Lundgren, ledningssystemoperatör och Kajsa Andersson, signalmatros, båda HMS Carlskrona samt Hedda Thomson, stridsbåtförare, och Matilda Vestman, gruppchef, Marinbasen, ser liksom Peter Hultqvist fram emot i Aurora.

och sjömän som liksom han befinner sig på HMS Carlskrona i Visby hamn med anledning av Almedalsveckan. Kajsa Andersson, signalmatros och Nils Lundgren, ledningssystemoperatör, båda HMS Carlskrona, samt Hedda Thomson, stridsbåtförare, och Matilda Vestman, gruppchef, Marinbasen, ska alla fyra vara med i Aurora

till hösten. De ser mycket fram mot att få pröva sina kunskaper och jobba skarpt.

– Vi kanske ses i höst, jag kommer själv att göra flera nedslag i övningen för att få en egen bild av den här stora satsningen. Vi övar armé, flyg och marin tillsammans för att få ett utvärderingsunderlag som hjälper oss att veta hur vi sedan ska

gå vidare och bli ännu bättre. Jag vill säga till alla som deltar att ni har en viktig roll och ska ta övningen på största allvar. Ni har alla en del i att höja, pröva och signalera Sveriges förmåga att möta ett angrepp, säger Peter Hultqvist. ◀

Text **Lena Parkvall/LEDS KOMM**
Foto **Josef Björnetun/ComCam**

ÖB: DÄRFÖR ÄR AURORA 17 EN VIKTIG VÄRDEMÄTARE

Vid senaste försvarsmaktsövningen var han i sin flygande karriär.

Nu kommer ÖB Micael Bydén huvudsakligen följa Aurora från sidan.

– Det blir en milstolpe för Försvarsmakten, som bekräftar vad vi kan och våra förmågor, säger han.

SAMMA ÅR – 1993 – som senaste försvarsmaktsövningen Orkan genomfördes, inledde också Sverige förhandlingar om medlemskap i EU, Televerkets hundraåriga monopol bröts och en rysk statskupp misslyckades. Då var Micael Bydén aktiv stridspilot och deltog i övningen.

– Orkan pågick dygnet runt och jag flög mycket nattetid. Vi

men inte gå övad. Däremot kommer jag i vissa delar vara en del av Aurora såsom en överbefälhavare skulle vara om det inte var en övning, säger Micael Bydén.

FÖRVÄNTANSFULL GENERAL

– DET UPPDRAG vi fått av riksdagen är tydligt: Försvarsmakten ska öka den militära förmågan, bredda och fördjupa internationella samarbeten samt bygga ett nytt totalförsvaret. Allt detta samlas och övas under Aurora, vilket därmed blir en milstolpe i vår förmåga att jobba tillsammans mellan stridskrafterna, i totalförsvaret och med internationella partners. Övningen kommer hjälpa oss att fatta rätt beslut inför framtiden, ge bevis på vad

INTE ENSAMMA OM ATT ÖVA

DET ÄR INGEN hemlighet att det kommer vara trångt i södra Östersjön i september, då det inte bara är Sverige med gäster som övar.

– Under den här perioden kommer intensiv övningsverksamhet inom ett begränsat område bedrivs, vilket kan skapa situationer som måste kunna hanteras. Det kommer vi följa väldigt noga och därför är vi mycket transparenta kring var, när och hur vi övar.

Desinformation kring Aurora och falska påståenden om vad övningen innebär är en annan farhåga som överbefälhavaren hyser.

– Det är en sak vi alla kan påverka genom att berätta vad Aurora verkligen är. Det, liksom

”Det uppdrag vi givits av riksdagen är tydligt: Försvarsmakten ska öka den militära förmågan.”

baserades bland annat på Uppsala och Karlsborg, vi genomförde sjömålsbekämpning men det bestående minnet är att det var mörkt under hela övningen, säger ÖB Micael Bydén.

24 år senare är han Sveriges överbefälhavare och ser fram emot att få följa en försvarsmaktsövning ur ett annat perspektiv.

– Jag kommer besöka lite olika ställen under övningen och följa dess olika moment,

vi kan och visa var det inte bär riktigt än säger Micael Bydén.

Så vad förväntar sig ÖB av Aurora?

– Att vi får de bekräftelser vi önskar, att vi tagit steg framåt beträffande militär kapacitet. Att vi kan strida stridskraftsöverskridande och interoperabelt med andra länder. Att totalförsvarskonceptet börjar fungera. Jag förväntar mig också erfarenheter och lärdomar, säger Micael Bydén.

att vi alla kan vara uppmärksamma kring tecken på att det pågår underrättelseinhämtning under övningen.

OBEGRIPLIGT ENLIGT ÖB

UNDER SENASTE ÅRET har det från olika håll – från diverse debattörer, på lokaltidningarnas insändarsidor och liknande – framförts åsikter att en svensk försvarsmaktsövning just nu skulle vara provocerade på omvärlden och i närområdet.

ÖB Micael Bydén under ett tidigare besök hos soldater på K3. Även under Aurora kommer olika platser och förband besökas.

Micael Bydéns ögon smalnar någon millimeter när det påståendet kommer på tal.

– Sverige är en suverän stat, med skyldigheter och rättigheter. Att vi tar ansvar för vår egen suveränitet kan inte uppfattas som provocerande. Den som anser det vara provocerande får förklara det för mig. Vem skulle det vara provocerande för? Ryssland? Ett Ryssland som de senaste åren illegalt annekterat Krim,

ett Ryssland som kliver fram med sin militära kapacitet? Det är obegripligt.

TRE SAKER ATT TÄNKA PÅ

TILL SIST VILL ÖB Micael Bydén skicka med tre viktiga uppmaningar till alla de medarbetare och andra som nu ska genomföra den viktigaste svenska militära övningen på flera decennier.

– Aurora innehåller en planerings-, en genomförande-

och en återställandefas. Kom ihåg att övningen inte är slut förrän allt är återställt och alla är hemma. Den andra uppmaningen är – slarva inte med säkerheten.

Den tredje är för er alla ganska självklar: att den skarpa verksamheten alltid går först, säger ÖB Micael Bydén. ◀

Text **Dag Enander/LEDS KOMM**

Foto **Ronnie Hammar/K3**

EN BILD KAN SÄGA FÖR MYCKET

Du vet på en gång att det är den perfekta bilden. Solen har börjat gå ner och färgar himlen i olika nyanser av orange, samtidigt som den lyser upp stridsfordonen och soldaterna i skogsbrynet. Du fiskar upp mobilen ur fickan och någon sekund senare har du tagit en bild, lagt på ett filter, hashtaggat och delat den. Snart börjar likes från vänner, familj och andra trilla in.

ATT DELA BILDER är något vanligt och vardagligt, något många gör flera gånger i veckan. De flesta av oss går runt med en smartphone i fickan som vi använder för att hålla kontakt med folk och dela med oss av våra tankar och bilder.

Tyvär är risken att något så harmlöst som att dela ett foto kan få förödande konsekvenser.

VEM DELAR DU TILL?

DU VET INTE och kan inte helt kontrollera vilka som ser ditt foto och position och använder det för att samla information. Att fienden lägger pussel är något vi har hört och vet om, uppdateringar på sociala medier kan vara viktiga bitar i det pusslet. Bitar vi inte vill ge bort.

Det finns många exempel på hur bilder, videos och status-uppdateringar har gjort att kriminella och främmande makter kunnat kartlägga en person eller soldat, vilket har lett till dels brott, dels till strategiska konsekvenser och attacker.

OLAGLIG

UNDERRÄTTELSEINHÄMTNING

NU KANSKE DU tänker att sådant inte händer i Sverige, men faktum är att idag genomför minst 10 nationer olaglig underrättelseinhämtning mot

Sverige. De samlar in information om det svenska försvaret, politik, ekonomi, teknik, vetenskap och politiska flyktingar.

Sociala medier används för att analysera och kartlägga människors nätverk, identifiera militär personal, materiel, positioner och rutiner. Var därför så ospecifik som möjligt och skriv inte ut detaljer som exakta tider eller platser.

VEM ÄR DET SOM ÄR NYFIKEN?

KONTAKTTAGNING i sociala medier är en vanlig metod för underrättelseinhämtning. Tillsynes oskyldiga frågor under en bild kan ha mörka baktankar. Ifrågasätt vem det är som kontaktar dig och varför de ställer frågor. Svara inte på frågor om materiel, platser eller annat som finns på bilden. Ta bort kommentarer som verkar skumma eller avslöjar för mycket information.

Kom ihåg att rapportera

alla kontaktförsök till högre chef, även om du har gjort ett misstag. Det är aldrig försent att rapportera.

FOTA OCH DELA SMART

TÄNK PÅ HUR du fotar: avslöja inte något skyddsobjekt, se till att kollegors identitet, fordons nummerplåtar eller utrustning som är känslig inte syns. Undvik att ha med välkända byggnader, skyltar eller dylikt som kan användas för att lista ut var bilden är tagen.

Tänk även på hur du geotaggar och hashtaggar, vilka som följer dig och om du har ett öppet konto. Kanske kan du vänta någon dag med att lägga upp ett foto. Det som var känslig information igår behöver inte vara det imorgon, och du kommer säkert att få lika mycket gillande ändå. ◀

Text **Emma Lavesson/LedR**

Foto **Johan Lundahl/ComCam**

DET ÄR NYA KARTAN SOM GÄLLER

Aurora 17 är den första större övningen på länge som genomförs med Försvarsmaktens ordinarie kartor som grund. De kompletteras med särskilt framtagna kartor med övningsrestriktioner. Försvarsmaktens geoinfotjänst vid Högkvarterets Lednings- och underrättelseavdelning med stöd av Geo SE försörjer Försvarsmakten med kartor och geografisk information, och Aurora 17 innebär ett första steg till att återta en sammanhållen lagring och distribution för krigsförbandens behov.

AURORA 17 GENOMFÖRS med samma kartor som skulle ha använts om det hade varit en verklig operation, det vill säga ordinarie kartor ur den nationella militära kartserien (NMK). Men för att genomföra en säker och bra övning behövs det också kartor med övnings-specifika påtryck som till exempel bärighetsrestriktioner på broar och områden där markägaren gett tillstånd. Dessa kartor finns framtagna för områden i Uppland, Södermanland och norra Gotland där större markstridsmoment genomförs.

80 000 KARTOR

FÖR ATT TÄCKA de stora områden som övningen berör krävs över 120 olika kartblad, sjökort och flygkartor i olika skalor. Under våren har upphandlade

Aurora 17 genomförs med samma kartor som skulle ha använts om det hade varit en verklig operation.

tryckerier tryckt stora mängder kartblad och totalt är det över 80 000 kartor som ska fördelas till deltagande förband och staber. Förbanden tilldelas även kartor som täcker ett större område än de faktiska övningsmomenten för att återspegla det operationsområde som framgår av scenariot.

DUBBELSIDIGA KARTBLAD

EN AV DE vanligaste synpunkterna på nuvarande kartor i NMK-serien är att de är dubbelsidiga. Bakgrunden är Försvarsmaktens inriktning på "print-on-demand" som infördes i mitten av 00-talet för att minska mängden kartor som då låg i förråd. Vid den tidpunkten kunde digitala tryckpressar inte trycka kartor bredare än cirka 50 centimeter, men i gengäld kunde man trycka dubbelsidigt. Lösningen blev då ett dubbeltryckt kartblad som sammantaget täckte en större yta än de gamla enkelsidiga

bladen och som kunde tryckas i små serier vid behov.

NYTT KARTFÖRSÖRJNINGSKONCEPT

AURORA 17 ÄR en viktig milstolpe i att utveckla försörjning av kartor och geografisk information. Målet är att öka tillgängligheten och göra det tydligare genom styrning i orderverk av vilka kartor och digitala kartpaket i system som ska användas. Det kommer även uppdateringar av själva kartorna. En ny version av översiktskartan i skala 1:250 000 släpptes i början av året och arbetet med översyn av kartorna i skala 1:50 000 och 1:100 000 påbörjas i höst. I denna revision kommer Försvarsmakten kunna påverka bladindelning och utformning av kartan och det innebär också en möjlighet att återgå till enkelsidiga kartblad. ◀

Text **Örjan Wallers/Lantmäteriet Geo SE**. Foto **Joel Thungren/ComCam**

FAKTA: GEOINFOTJÄNST OCH GEO SE

Försvarsmaktens geoinfotjänst leds vid HKV Prod Ledund GeoUndSäk och nås via funktionsbrevlåda HKV-geoinfo@mil.se.

Försvarsmakten och Lantmäteriet har sedan länge

ett nära samarbete avseende kartor och geografisk information där Lantmäteriet ansvarar för en enhet som enbart arbetar med att stödja Försvarsmakten – Geo SE, Försvarsmaktens

Geografiska Stödenhet. Deras huvuduppgift är att förvalta och producera produkter och tjänster utifrån den geografiska information Försvarsmakten har tillgång till. Vid Geo SE i Stock-

holm arbetar 34 personer, inklusive fyra yrkesofficerare som samverkar och utgör kontaktyta mot Försvarsmakten.

Geo SE nås via funktionsbrevlåda geo-se@lm.se

DETTA ÄR VÄRDLANDSSTÖD

VÄRDLANDSSTÖD ÄR ETT sammanfattande begrepp för det civila och militära stöd som lämnas i fred, kris eller krig av en nation till en annan nation eller organisation, som efter inbjudan till övningsverksamhet, transitering eller insatser, befinner sig på värdlandets territorium. Vårdlandsstödet kan sammanfattas som de praktiska förberedelser som krävs för att av Sverige inbjudna utländska

förband ska kunna verka på svenskt territorium vid till exempel övningar, kriser eller vid militära operationer i Sverige eller i vårt närområde.

Försvarsmakten, tillsammans med andra myndigheter och organisationer, har i uppdrag att utveckla förmågan till vårdlandsstöd för att inbjudna utländska förband ska kunna verka på svenskt territorium. Vårdlandsstödet omfattar både

militärt och civilt stöd och kräver nära samverkan mellan Försvarsmakten, ett fyrtiotal olika myndigheter och aktörer och de utländska förbanden.

REGERINGSBESLUT

UPPDRAGET ATT LÄMNA vårdlandsstöd utgår alltid från ett regeringsbeslut, oberoende av om stödet gäller övningsverksamhet eller om det ska vara en del i ett stöd vid kris eller krig.

VÄRDLANDSSTÖD I GÖTEBORG

– Stora delar av våra mål med övningen är uppfyllda redan innan övningen börjar. Förklaringen är samverkan, samverkan och åter samverkan när det gäller administrativa rutiner, rekognosering, upprättande av transportplaner och liknande. Hela övningen bygger på att det här fungerar, säger överste Peter Adolfsson, övningsledare för vårdlandsstödsmomentet i Göteborg.

PLANERINGS- OCH förberedelsearbete började för drygt ett år sedan och aktiv samverkan med andra har varit helt avgörande för att lösa uppgiften. Målet är att bygga upp nätverk, kontakter, rutiner och metoder för att snabbt kunna ta emot utländsk militär hjälp vid en allvarlig kris eller krigssituation om riksdagen så bestämmer.

Göteborg är dels ett militärstrategiskt mycket viktigt område och dels ett lämpligt område med nödvändiga faciliteter och infrastruktur för att ta emot

De utländska gästerna kommer till Göteborg bland annat via flyg innan transport till andra delar av landet väntar.

ANTON THORSTENSSON/COMCAM

ankommande förband. Flera utländska förband anländer till Göteborg via land, luft och vatten för fortsatt transport till andra delar i landet. Ett franskt och ett amerikanskt luftvärnsförband kommer att gruppera i Göteborgstrakten i drygt en vecka för att sedan att omgrup-

pera till östra Sverige.

– Vårt fokus har varit att, tillsammans med andra myndigheter och markägare, rekognosera de platser där de utländska förbanden ankommer, som till exempel hamnar, flygplatser och landsförbindelser. Alla inblandade måste vara helt på

När värdlandsstöd ska genomföras får Försvarsmakten av regeringen uppdrag att utifrån givna förutsättningar förhandla mottagning och annat stöd till inbjudna utländska förband.

Försvarsmakten kan alltså inte själv bestämma om ett land ska bjudas in för att delta i övningar i Sverige. För att ett utländskt förband ska kunna verka på svensk mark krävs först ett regeringsbeslut. Varje deltagande utländskt förband har också ett värdförband knutet till sig, det vill säga ett svenskt förband som följer det besökande förbandet.

MAT, VATTEN, DRIVMEDEL...

DET ADMINISTRATIVA arbetet kan inledas flera år innan de utländska förbanden anländer. De inledande förberedelserna är ofta av juridisk karaktär och gäller exempelvis tullfrågor, försäkringar, tillträde till och upprättande av skyddsobjekt och skattefrågor. Det mesta regleras i avtal om övningens genomförande som tecknas mellan Försvarsmakten och deltagande länder.

När det sedan kommer till genomförande innebär värdlandsstöd att ta emot anlän-

dande utländska förband, samla materiel och personal och stödja dessa att bli marschfärdiga för vidare transport. När övningen väl sätter igång innebär det att ge praktiskt stöd på en mängd områden: mat, vatten, drivmedel, skydd och bevakning, ledning och samband, sjukvård vid behov och stöd vid truppflyttningar på det svenska vägnätet.

I avvecklingsskedet gäller det att bland annat skapa praktiska förutsättningar för återhämtning och materielvård innan förbanden slutligen lämnar Sverige. <

det klara med vilken roll och uppgift man har under olika moment av värdlandsstödet, vem som leder olika verksamheter och hur vi samverkar och kommunicerar med varandra, förklarar överste Peter Adolfsson.

Förutom transportrörelser, som är en röd tråd i hela övningen, inte minst i värdlandsstöd, så är kommunikation en annan viktig del. I och med att det inte finns någon publik dag för allmänheten i momentet så måste de få information på annat vis, helst i så många olika kanaler som möjligt. Tillsam-

mans med de andra myndigheterna och organisationerna har det tagits fram planer med gemensamma budskap för att kunna informera om vad Aurora 17 är.

– En betydande del av vårt arbete i övningen är genomförd i och med det omfattande förberedelsearbetet! När de utländska förbanden är på plats handlar det främst om praktiskt stöd som till exempel skydd, bevakning, logistik, samband, ledning och förnödenheter, säger överste Peter Adolfsson. <

Text **Ulrika Roos/FömedC**

Peter Adolfsson, chef för Göteborgs garnison och övningsledare för värdlandsstöds-momentet i Göteborg.

Värdlandsstödsmomentet i Göteborg pågår mellan 11–20 september. Platser där det sker militär verksamhet är Landvetter flygplats, Hisingen och Göteborgs hamn. Skjutfälten i området kommer att användas som under normal övningsverksamhet. Allmänheten kan märka av de olika transporterna som genomförs.

Deltagande svenska förband i Göteborgsområdet:

- Göteborgs garnisonsstab och Hemvärnsförband från Göteborg och Sjuhärad.
- Understödjande förband, exempelvis logistik samt transport- och trafikledningsförband, samt värdförband från Lv6.
- Totalt cirka 1 200 personer.

Deltagande utländska förband i Göteborgsområdet:

- Ett franskt luftvärnsförband.
- Ett amerikanskt luftvärnsförband.
- Totalt cirka 200 personer.

Samverkande myndigheter i Göteborgsområdet:

- Länsstyrelsen Västra Götalands Län.
- Göteborgs Hamn.
- Sjöfartsverket.
- Tullverket.
- Trafikverket.
- Göteborgs Stad.
- Västra Götalandsregionen.
- Swedavia.
- Kustbevakningen.
- Trafikverket.
- Polisregion Väst.

STORT INTRESSE FRÅN MEDIA OCH ALLMÄNHETEN FÖR AURORA 17

Intresset för Aurora 17 är stort. Det märks bland annat vid kommunikationsavdelningen vid Högkvarteret i Stockholm:

– Vi får förfrågningar varje dag från media, både svensk och utländsk men också från allmänheten, säger Försvarsmaktens pressekreterare Jesper Tengroth.

PERSONALSTYRKAN i Försvarsmaktens mediecenter kommer att förstärkas inför och under Aurora 17. Under tiden övningen pågår kommer mediecentret att vara öppet dygnet runt.

– Vi vill aktivt kommunicera övningen i Försvarsmaktens alla kanaler, vi vill kunna hantera alla förfrågningar på ett bra sätt och – framförallt – om det värsta inträffar, som en incident eller

rangera pressbesök.

– Några kommunikatörer kommer också öva med sina förband. Och för att de ska kunna göra det i lugn och ro kommer vi andra att hantera den skarpa kommunikationen, säger Jesper Tengroth.

SOM DELTAGARE i Aurora 17 är det inte otänkbart att man kommer att få frågor från media, i samband med exempelvis

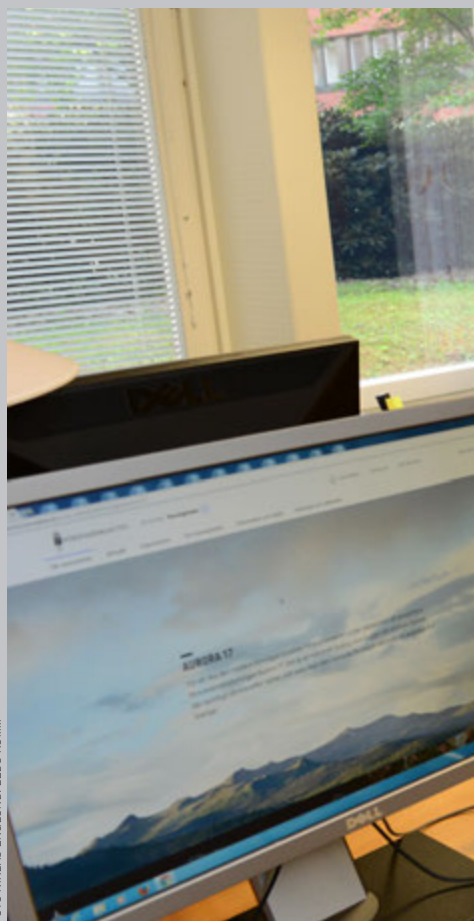

FOTO NIKLAS ENGLUND/LEDS KOMM

att ställa upp på intervju eller på bild, men Försvarsmakten vill gärna att man som deltagare delar med sig av sina upple-

”Försvarsmakten vill gärna att man som deltagare delar med sig av sina upplevelser om övningen.”

större olycka, så måste vi kunna genomföra kriskommunikation.

Men det är inte bara kommunikatörerna i Högkvarteret som kommer jobba med Aurora 17. I stort sett alla Försvarsmaktens kommunikatörer kommer att vara inblandade med allt ifrån att skriva webbtexter till att ta bilder till Instagram eller ar-

pressbesök vid förbanden. Men det kan också vara så att man stöter ihop med en reporter när man stannar till för att handla på macken. Alla deltagare kommer att få ett kort med ett antal talepunkter om övningen, som kan vara till hjälp i möten med media.

– Ingen ska känna sig tvingad

velser om övningen. Men det är, förstås, viktigt att tänka på sekretessen så att man inte röjer information som är skyddsvärd. Det gäller både i kontakten med media men också om man lägger upp material i sociala medier.

JESPER TENGROTH PRATAR dagligdags med reportrar på

Marie Tisäter och Jesper Tengroth i Försvarsmaktens mediecenter.

olika redaktioner och han tycker att det är lite av en myt att media vinklar och bara skriver det de redan bestämt sig för.

– De allra, allra flesta reportrar vill göra ett så bra jobb som möjligt. Däremot så jobbar de, som många andra, under press och då är det lätt att det kan bli fel. Där kan ju vi hjälpa till genom att på ett tydligt och begripligt sätt berätta om vår verksamhet.

Ja, vad ska man då tänka på om man blir intervjuad?

– Att man mentalt förbereder sig en liten stund innan, om det är möjligt. Sen tycker jag, som jag var inne på förut, att begripligheten är viktig, att man förklarar på ett sätt som gör att

även de utanför Försvarsmakten förstår. Och så tycker jag det är bra om man beskriver just sin vardag och inte någon annans. Så – återigen – att man tänker på sekretessen. Och, framförallt, att man försöker ha roligt under intervjun. Allt går så mycket enklare med ett leende.

Om man som övningsdeltagare har frågor som rör kommunikation ska man i första hand vända sig till sin chef eller sin kommunikatör i förbandet, men man kan också kontakta mediecentret.

– Självfallet, alla är varmt välkomna att höra av sig. Det är bättre att ringa en gång för mycket, säger Jesper Tengroth. ◀

ATT TÄNKA PÅ VID MÖTE MED MEDIA

- »» Försök att förbereda dig mentalt en stund innan intervjun. Läs gärna igenom talepunkterna på det utdelade soldatkortet.
- »» Tänk efter innan du svarar.
- »» Håll dig till fakta och ditt ämnesområde.
- »» Diskutera inte sekretessbelagd information
- »» Säg om du inte vet, kan eller får svara på frågan.
- »» Försök ha kul.

Kontaktuppgifter till
Försvarsmaktens mediecenter:
08-788 88 88, info@mil.se

I HUVUDET PÅ EN ÖVNINGsledare

Det har aldrig planerats en större militärövning i Sverige än Aurora 17. Generalmajor Bengt Andersson har lett arbetet under tre år och beskriver övningen som den viktigaste som någonsin genomförts.

Text **Henrik Rådmark** Foto **Hampus Hagstedt/ComCam**

HÖSTEN 2015 FASTSTÄLLDE chefen för Ledningsstaben, generallöjtnant Dennis Gyllensporre övningsbestämmelserna för FMÖ 17, som övningen då fortfarande kallades. Det var också då generalmajor Bengt Andersson fick sitt mandat som övningsledare.

I dag, inte ens en månad innan övningen ska starta, berättar han om den långa vägen från tanke till färdigplanerad övning.

– En stor utmaning har varit att behålla fokus på gemensamma operationer då många viljor behövs enas för att nå bästa resultat.

Under några intensiva veckor under våren lades sista handen vid övningsplanen. Ett doku-

ment på över 1 000 sidor, som i detalj beskriver vad som ska övas, hur det ska ske och varför.

ALLA VILL VARA MED

– DET HAR VARIT ett väldigt stort intresse för övningen redan från början. Alla har velat vara med och alla har visat ett djupt engagemang för arbetet, berättar Bengt Andersson.

Stridskraftchefernas önskemål har vägt tungt och en stor del av arbetet har präglats av att jämka samman alla viljor. Även om det ibland har varit utmanande har det stora engagemanget gjort att han aldrig tyckt att det varit tungt eller motigt.

Samtidigt konstaterar han att organisationen inte alls är dimensionerad för den här typen

av arbete, vilket har inneburit att de flesta har fått ägna tid åt planeringen utöver sina ordinarie uppgifter.

UTMANING SKAPA GEMENSAM BILD

PLANERINGEN HAR PÅGÅTT sedan 2015. Under det första halvåret drevs arbetet helt av en kärngrupp på tolv personer. Bengt Andersson beskriver den som den enklaste fasen.

– Då hade vi ju själva kontroll på alla delar av planeringen, till skillnad från hur det skulle bli senare när en allt större del av arbetet skulle göras ute i organisationen.

En nyckel för att få arbetet tillsammans med stridskraftchefer, funktionschefer och förbands-

Övningsledare generalmajor Bengt Andersson.

chefer att fungera, har varit att skapa och sprida en gemensam bild av övningen. Begreppet försvarsmaktsövning innebär att alla stridskrafter övar tillsammans på ett koordinerat sätt. Men inledningsvis såg somliga framför sig en övning där alla stridskrafter deltar tillsammans, på samma geografiska plats samtidigt.

– Men så fungerar det ju inte. Det som gör det till en försvarsmaktsövning är att alla delar övar tillsammans, mot ett gemensamt taktiskt mål. Men det innebär inte att alla är på samma plats och övar, samtidigt.

I takt med att planeringen fortskred skedde en allt större del av arbetet ute hos respektive förband. Då ändrades också karaktären i kärngruppens arbete. Och kanske var det först då de verkliga utmaningarna

visade sig. Stridskraftcheferna och deras underställda är förvisso vana vid att planera och genomföra övningar. Men de saknar i princip helt erfarenheter av att göra det som en del av en helhet. Vid fler än ett tillfälle fick Bengt Andersson lyfta luren för att påminna om att en ändring av övningsmomenten hos ett förband måste synkas med övriga inblandade.

– Jag har haft ett väldigt starkt mandat att fatta beslut, vilket har varit nödvändigt med tanke på att övningen skär över och påverkar hela organisationen på ett sätt som vi normalt inte ser.

– Vi upptäckte också att vi behöver stärka kunskaperna om civilsamhället. Många i Försvarsmakten har exempelvis trots att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, den myndighet som varit vår

huvudkontakt i civilsamhället under planeringen, är en chefsmyndighet som kan bestämma över andra myndigheter. Det har lett till en del mindre missförstånd i planeringen, berättar Bengt Andersson.

Men det har aldrig fått några allvarliga konsekvenser utan har alltid kunnat lösas med ett telefonsamtal.

CIVILSAMHÄLLET VIKTIGT I PLANERINGEN

KONTAKTEN MED civilsamhället har i övrigt varit särskilt viktigt under planeringen. Det har inte bara gällt myndighetskontakter utan även kontakter med exempelvis markägare. Övningsledning var exempelvis under två veckor ute och besökte flera av de områden där övningsmoment ska ske.

– Vid ett tillfälle träffade vi en bonde utanför Oxelösund

”Det som gör det till en försvarsmaktsövning är att alla delar övar tillsammans, mot ett gemensamt taktiskt mål.”

som ägde marken där vi planerade att göra en framryckning. Han förklarade att vi gärna fick rycka fram över fältet, men att det en bit bort fanns en fornlämning som vi måste undvika. Sådan information går inte alltid att få via kartor.

När de besökte en tilltänkt landningsplats för helikoptrar på Gotland, insåg de att den där kursgården de hade sett på kartan just nu fungerar som flyktförläggning.

– Och det är ju inte särskilt lämpligt att sätta ner amerikanska attackhelikoptrar bredvid en sådan, konstaterar Bengt Andersson.

När övningen startar den 11

september kommer han inte att operativt leda övningen. Hans jobb är då i praktiken klart och bara om något hakar upp sig rejält kommer han att bli engagerad.

– I stället kommer jag att besöka de olika områden där övningsmomenten sker, för att tillsammans med besökare uppleva dem på plats.

Han är påtagligt förväntansfull. Aurora 17 med över 20 000 deltagande soldater är inte bara den största övning som någonsin genomförts i Sverige, sett till hur stor andel av Försvarsmaktens personal som deltar. Det är också en av de viktigaste i och med att den markerar

starten på en utveckling där man på grund av omvärldsläget vässar förmågan och går mot en både tydligare och starkare roll.◀

5 LÄRDOMAR FRÅN PLANERINGEN

- »» Försvarsmakten måste öka sin kunskap om civilsamhället.
- »» Ett gemensamt system för rapportering av övningsresultat behöver etableras (pågående).
- »» Rekognosering av övningsplatser i verkligheten ger ofta ovärderlig kunskap.
- »» Relationen med markägare är bra men behöver utvecklas.
- »» Världsstöd måste övas.

FÖRBEREDD FÖR AURORA, UR ETT FYSISKT PERSPEKTIV!

Så inleder du övningen hel och frisk och orkar tiden ut.

INFÖR EN ÖVNING som Aurora är det många parametrar som behöver noggrann planering för att allt ska fungera på bästa sätt. Något som kanske inte alltid hamnar högst upp i listan är de fysiska förberedelserna. För att reda ut besticken kring hur dessa förberedelser bäst bör omhändertas inför en övning som Aurora har vi tagit hjälp av Pontus Olander från FMIF,

Försvarsmaktens idrott och friskvårdsenhet och lärare i ämnet fysiskt stridsvärde vid Militärhögskolan Karlberg.

– Pontus, hur ska man tänka när det kommer till förberedelser kring den egna fysiska prestationsförmågan och för att bibehålla/stärka det fysiska stridsvärdet som helhet på olika nivåer när det kommer till en övning som Aurora?

– I nuläget är det kort tid kvar till övningen, vilket i sin tur innebär att möjlighet till fysiologisk utveckling av kroppen med hjälp av fysisk träning är liten. Däremot finns det andra insatser både på individ- och gruppnivå som bör göras för att forntoppa sig och starta övningen skadefri

Pontus.

OPTIMERA DITT FYSISKA STRIDSVÄRDE!

Under en övning är det vanligt att kroppen känns stel och ansträngd, oavsett om man sitter stilla (på en stol eller i ett fordon) eller har en mer fysiskt belastande tjänst som innebär bärande av utrustning och förflyttningar. Dessa övningar är tänkt som "Micro-fys" för såväl stillasittaren som den mer fysiskt belastade. De är utvalda i syfte att ge en ökad fysisk och mental vakenhet genom ökad cirkulation i de stora muskelgrupperna, men också för att sträcka ut de leder och muskler som vanligen blir stela/ansträngda, såsom rygg, axlar och höft. Se det som ett sätt att öka stridsvärdet! Övningarna behöver inte genomföras alla tillsammans, utan kan med fördel spridas ut och göras var och en för sig. **Antalet repetitioner:** 5–20/övning, alternativt cirka 30–60 sekunder per övning. Lycka till!

ARMLYFT BAK

Det är lätt att bli ihopsjunken, såväl vid datorn, i ett fordon som vid bärande av utrustning. Att ge sig själv lite rörlighetsträning för bröstmuskler och axlar kan kännas skönt. Denna övning är ett exempel. Knäpp händerna bakom ryggen och lyft dem uppåt bakåt. Tänk på att hålla ryggen upprätt, så du inte faller framåt och håll axlarna sänkta vid rörelsen.

KNÄBÖJ

Att aktivera stora muskelgrupper är ett effektivt sätt att sätta igång cirkulationen, där knäböj är ett exempel på detta. Sträck gärna armarna framåt för en mer upprätt och stark bål. Se till att dina knän pekar i samma riktning som dina fötter.

och med bästa möjliga fysiska utgångsläge. Detta innefattar bland annat:

- ▶ En generell belastnings/träningslätnad, färre och kortare träningspass veckan/veckorna innan (exempel på lämplig träning är BRAK, mikroträning/rörelseträning i den utrustning man tänkt att ha under övningen, par och gruppövningar som även stärker samarbetsförmågan).
- ▶ Ökad återhämtning och vila.
- ▶ En bra kost- och energibalans samt ett säkerställt energioverskott för högenergiförbrukare.
- ▶ Att undvika träningsövningar med skaderisk.
- ▶ Att individanpassa och genomföra riktade insatser för de med fysiska besvär.

Under övningen gäller det att efter bästa förmåga tänka på och genomföra insatser för att bibehålla eller återta ett gott fysiskt stridsvärde. Dessa insatser bör även vara individ- och situationsanpassade samt anpassade

efter tjänstens typ, viktigt för att ha bra reserver och vara uthållig med bibehållen koncentration menar Pontus.

För stationär ”stillastående” tjänst med krav på hög koncentrationsförmåga bör en fysiskt ansträngande aktivitet genomföras som avslut på dagen, innan återhämtning och avkoppling påbörjas. Det gynnar både den psykiska såväl som den fysiska återhämtningen. Under arbetspasset bör arbetsställning bytas ofta om möjligt, med regelbundna korta pauser med rörelse och frisk luft såväl som ett regelbundet energi- och vätskeintag underlättas.

För mer fysiskt krävande tjänst gäller i huvudsak att tillvarata möjligheter till bra återhämtning, fylla på med energi så ofta det går och bibehålla vätskebalansen. Erfarenhet och forskning visar att de flesta soldater drabbas av energiunderskott under fältövningar, vilket naturligtvis påverkar stridsvärdet negativt. Någon extra fysiskt krävande aktivitet förutom tjänstens belastning bör undvi-

kas, däremot är det bra att börja varje arbetspass med någon form av lättare uppvärmning, gärna kopplat till rörlighet, för att väcka kroppen, typ morgon-BRAK avslutar Pontus.◀

FÖR ATT FÅ VETA MER om hur förberedelserna kan se ut har vi kontaktat Malin Toll-Hägg friskvårdsledare och tillika fysiskt stridsvärdesansvarig vid P 4 i Skövde, ett av de många förband som kommer delta i Aurora.

– Vad gör ni i Skövde inför Aurora när det gäller fysiska förberedelser kopplat till fysiskt stridsvärde?

– Vi har över tid byggt upp en bra kompetens på kompani och plutonsnivå gällande fysisk prestationsförmåga, såväl för att planera som att bedriva egen träning. Detta kopplat till att orka och klara av

Malin.

KNÄBÖJ MED TÅHÄVNING OCH ARMSTRÄCKNING

Kombinera två bra övningar i ett – ta med armarna så sätter du igång cirkulation i hela kroppen, vilket också ger hjärnan en ökad vakenhet.

TÅHÄVNING

Vaderna kallas ibland för "kroppens andra hjärta" - detta tros bero på att vaderna är en viktig muskelgrupp för att aktivera cirkulationen i benen, en perfekt övning att göra om du stått stilla länge eller suttit länge. Minskar svullnad i fötter och underben effektivt.

sin tjänst med hänsyn till det fysiska stridsvärde som bör finnas vid de olika enheterna. I det ligger även att göra en långsiktig plan med plats för såväl uppbyggnad före som återhämtning under och efter kopplat till den påfrestning som en övning som Aurora kan innebära. Även för de som är nyanställda och kommer direkt in i övningen, ska det ha upprättats liknande planer.

När det gäller uppföljning bör detta finnas med i den stora utvärderingen av övningen. Då kan vi dra rätt slutsatser även för det fysiska stridsvärdet och att dra lärdomar inför kommande övningar avslutar Malin.◀

– Christian, vilka förberedelser genomför man som enskild individ/soldat inför övning Aurora när det gäller den fysiska

träningen?

– Egentligen inga förutom att vi redan har ett upplägg för att ha en så bra fysisk träningsnivå som möjligt hela tiden, det vill säga ha ett tillräckligt fysiskt stridsvärde säger Christian Mark, skytt och vicekorpral på stridsfordon 90 på Wilska kompaniet, P4. Vi jobbar hela tiden för att ha ett så högt fysiskt stridsvärde som möjligt i alla situationer. Vi har idag en gemensam träning innehållande både löpning och styrketräning i form av övningar med egna kroppen samt i snitt ytterligare två pass till i veckan, främst inriktat på konditionsträning i olika form. I övrigt är det många på kompaniet som tränar på egen hand, främst styrketräning i

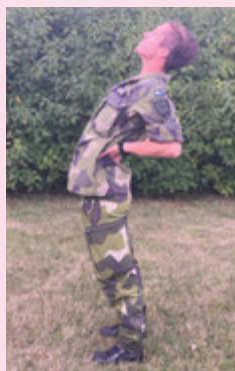
Christian.

gym. I vårt yrke behöver vi en kombination av både och då vi ska kunna ta oss fram snabbt och samtidigt bära tungt. Vi får en allsidig träning men tränar kanske inte specifikt mot våra arbetsuppgifter på individnivå säger Christian.

– När det gäller andra saker kopplat till det fysiska stridsvärdet finns det alltid med i de övningar vi är ute på menar Christian och utvecklar:

– Det ingår i vår grundkompetens att säkerställa sitt egna och kamraters stridsvärde. Jag upplever även att våra befäl har god koll på detta då de planerar vad som ska göras. Vi är en grupp som jobbat ihop länge och känner varandra väl vilket också gör att vi är duktiga på att ta hand om varandra. Före en viktig övning försöker man även tänka på att inte köra ner sig med för hård träning eller på annat

Oavsett om du belastar din rygg med mycket sittande, står eller går mycket och/eller bär tung utrustning så kan ryggen kännas stel och trött. Dessa övningar ger ryggen en välbehövlig omväxling till statiska och belastande positioner.

STÅENDE FRAMÅT-/BAKÅTBÖJNING

Sträva så långt du kan i respektive riktning. Växla mellan rörelsen framåt och bakåt och ta gärna stöd av dina händer mot höften/rumpan när du böjer dig bakåt. Ska du prioritera en riktning så är det bakåt, särskilt vid längre sittande.

SIDOBÖJNING

Växla mellan sträckning mot höger respektive vänster. Fläta gärna ihop fingrarna och vänd upp handflatorna med sträckta armar, detta gör att du får en bättre sträckning genom såväl armar, axlar, rygg och höft. Sträva så långt du kan i vardera riktning.

sätt tappa kraft, utan man vill vara så fräsch det bara går för att inte sinka laget. ◀

Nu så här ett par veckor innan övningens start är det försent att i något större hänseende påverka den enskildes fysiska prestationsförmåga, men Försvarets forum vill ändå ha några konkreta generella tips på träning att genomföra under själva övningen och lyfter frågan med Lina Lerjeus, fysioterapeut på Försvårshälsan i Skövde som också utarbetat många övningar, pass och program i FMTK, Försvarmaktens populära träningsapp.

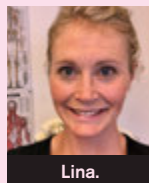
– Lina, kan du ge oss några bra tips på bra generella övningar att genomföra under övningstiden för att bibehålla och stärka det egna fysiska stridsvärdet?

– Som redan sagts så bör

den mesta träningen nu vara gjord och sista veckorna blir det viktigare att samla kraft och energi för kommande uppgifter. Oavsett roll kommer övningen troligen innefatta ett visst mått av sömnbrist med allt som det medför så det är en viktig parameter att ta i beaktande.

När övningen väl är igång kan en så enkel sak som att ställa sig upp med jämna mellanrum ha stor betydelse säger Lina. Långa perioder av stillasittande uppvägs inte av att du tidigare rört på dig i stor omfattning utan rörelse måste ske kontinuerligt.

Ergonomin under en övning kanske inte alltid är den bästa, vi sitter i konstiga positioner, på konstiga underlag och så

Lina.

vidare. Detta gör att vi blir stela och då kan det vara bra med några enkla övningar med fokus på rörlighet. Rörlighetsövningar kan vara väldigt bra för alla att göra, både för att inte stelna till kroppsligt och för att öka vakenhet och bli mer alert, kopplat till sömnbrist. I alla rörlighetspass i FMTK finns bra övningar att ta med sig under övningen. Man behöver inte köra hela pass utan plocka övningar som känns bra.

Genom att ha en tydlig plan för de enskilda individernas fysiska prestationsförmåga och de olika enheternas fysiska stridsvärden, skapas förutsättning för att övriga övningsmoment under Aurora ska fungera på bästa sätt avslutar Lina. ◀

Text **Mattias Lindström/FMIF**

Foto **Lina Lerjeus/Försvårshälsan**

När vi sitter mycket, eller går med tung utrustning där hållningen blir ihopsjunken stelnar höften till och vi får svårt att sträcka den, detta kan i sin tur ge smärta i bl.a. ryggen. Dessa två övningar är bra för stela höfter. ▶

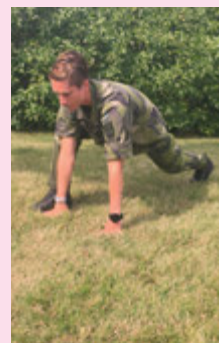
ROTATION

Rotera från sida till sida och vrid med genom fot, knä, höft, rygg, axlar och nacke. Låt armarna svinga med, vilket förstärker rörelsen.

STÅENDE HÖFTSTRÄCKNING MED KOMBINERAD SIDOBÖJNING

Ställ dig i gångstående, flytta fram tyngdpunkten och vinkla in bäckenet/ "svanskotan in under kroppen". Spänn mage och rumpa. För extra effekt, sträck gärna armarna uppåt och vinkla överkroppen åt sidan.

SPINDELMANNEN- STRETCH

Placera händer och ena foten i linje mot marken och bakre foten bakom. Sänk ner höften så långt du kan och sträva efter att höften är i samma nivå på båda sidor.

ENKÄT: VAD VILL DU UPP

I stort sett hela Försvarsmakten är engagerad i Aurora 17 på ett eller annat sätt. Försvarets forum passade på att fråga några av de som ska vara med, högt som lågt, vad de förväntar sig av övningen, vad de hoppas uppnå och vad de har för personliga mål. Så här svarade de:

”Jag ser att ledningsförbanden som ju stödjer hela Försvarsmakten på samtliga

ledningsnivåer tar tillvara detta unika tillfälle. Det är först vid en försvarsmaktsövning som vi kan dra lärdomar om metoder för ledning, samordning och prioriteringar av ledningsbehov fullt ut. Det är först vid en försvarsmaktsövning vi ser hur teknik och organisation lever upp till kraven och vad vi behöver förbättra.”

**Anna Eriksson,
brigadgeneral,
ledningssystemchef**

”Framför allt vill jag under övningen ha ett kvitto på att vårt sätt att verka fungerar i ett

större sammanhang tillsammans med övriga stridskrafter. Luftförsvar, luftburna transporter, offensiva flygföretag och underrättelseinhämtning är nycklar till bra operativ effekt och till en hög tröskeleffekt för hela Försvarsmakten.

Övningen Aurora ger också flygvapnet en utmärkt möjlighet att öva funktioner och ledningskedjor som är svåra att öva på riktigt under mindre övningar. Jag tänker då främst på luftförsvarsledning, logistik, samverkan med utländska stridskrafter, försvar av basområden och uthållighetsfrågor.”

**Mats Helgesson,
generalmajor, flygvapenchef**

”För mig är övning Aurora den första försvarsmaktsgemensamma övningen som jag deltar i. Det ska

bli spännande att se hur de marina enheterna vävs in i övriga stridskrafterns arbete. Jag hoppas kunna utveckla mina egna färdigheter framförallt inom navigationstjänsten och sjukvårdstjänsten. Jag hoppas kunna utveckla arbetet i sjukvårdsorganisationen och vässa förmågan att arbeta tillsammans som ett team. Min förhoppning är att övningen ska innebära ett antal nya lärdomar och förhoppningsvis kommer delar av den fastställda metodiken befästas som väl fungerande.”

**Anton Holmberg, löjtnant,
navigationsofficer HMS Ven**

”Det jag vill uppnå med Aurora är att befästa vår duglighet och öka vår förmåga att kunna samverka med andra

nationer.”

**Johan Österberg, löjtnant,
plutonchef på
Wilska kompaniet**

NÅ UNDER ÖVNING AURORA?

”Aurora stärker vår trovärdighet att tillsammans med andra leverera tröskeffekt i

större förband. Detta gäller i relation till internationella deltagare, totalförsvarets civila delar, frivilligorganisationerna, Hemvärnet, de andra stridskrafterna från flyget och marinen. Men för armén gäller det framförallt förmågan att verka i brigad med realistiska friktioner. Detta kommer att stärka ledarskapet på alla nivåer, vi kommer att lära av misstag som inte går att läsa sig till och chefer kommer visa handlingskraft som de inte visste att de besatt. Detta kan endast uppnås i stora övningar.”

**Karl L E Engelbretson,
generalmajor, arméchef**

”Aurora 17 ger hemvärnsförbanden möjlighet att träna sina huvuduppgifter, främst skyddet

av flyg- och marinstridskrafter samt olika totalförvarsinstallationer på ett realistiskt sätt. Möjligheter till samverkan, operativa förflyttningar och att se sin roll i ett större förbands-sammanhang är ovärderligt. Övningen kommer på ett påtagligt sätt bidra till såväl den operativa förmågan som förbandens utveckling.”

**Roland Ekenberg,
brigadgeneral,
rikshemvärnschef**

”Marinen har till huvuduppgift att förhindra en motståndare tillträde till svenskt territorium.

Att skydda den territoriella integriteten i alla dimensioner, luft, yta och under ytan. Under övning Aurora får marinen möjlighet att utveckla sin förmåga och utöver det, verka och öva tillsammans med andra stridskrafter och myndigheter och därmed öka den gemensamma försvarsförmågan ännu mer. Övningen medger dessutom ett viktigt tillfälle att öva marina operationer i en större kontext.”

**Jens Nykvist, konteramiral,
marinchef.**

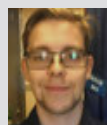
”Det jag vill uppnå med Aurora är att samöva kompaniet och tillsammans bli farligare för fienden.”

**Marcus Alexandersson,
kapten, kompanichef på
Tungtransportkompaniet**

”Att återta förmågan att planera och genomföra stora övningar. Få erfarenhet av att genomföra nationella operationer tillsammans med andra länder.”

**Niklas Blomqvist,
överstelöjtnant, chef
genomförandeavdelningen, P4**

”Aurora blir min första stora övning, så mitt mål är att få möjligheten att kunna sätta all min utbildning på prov.

Jag vill se vad jag kommer behöva utveckla, både inom min sjukvårdsutbildning och inom min matlagning.”

**Simon Ulfson, menig,
operatör HMS Ven**

BARA 499 TRANSPORTER KVAR

En dag i början av juli rullade ett amerikanskt förband av ett fartyg i Karlshamn. De hade med sig materiel som senare skulle användas under Aurora. Materielen lastades om för att på landsväg åka vidare uppåt Sverige. Det var den första operativa transporten som var knuten till Aurora. Nu var det bara 499 transportrörelser kvar.

– OPERATIVA TRANSPORTER är sådana som stödjer insatschefens planering och genomförande, förklarar Anders Mårtensson på Försvarsmaktens transportkontor. Och inför Aurora var det cirka 500 transportrörelser i det operativa spåret, på väg, järnväg, med flyg och till sjöss, som vi skulle planera. Och det gjorde vi tillsammans med våra samarbetspartners både inom och utanför Försvarsmakten.

Efter den första stora transportrörelsen inom Aurora kunde medarbetarna vid transportkontoret på FMLOG andas ut. Allt hade fungerat bra. Men det var mycket kvar.

Inför en så stor övning som Aurora är det mycket som ska fungera för att soldater och materiel ska vara på rätt plats. Transportplaneringen för Aurora började redan i januari 2016. Utmaningen var att hitta moderna lösningar istället för att dröja sig kvar vid hur det fungerade förr. Försvarsmakten har inte samma resurser som vid den senaste stora övningen. Därför blev samarbetet med civila aktörer viktigt.

– Vi har lånat järnvägsvagnar från Nederländerna som kan ta stridsfordon, berättar Anders Mårtensson. Och när vi planerade sjötransporter upptäckte vi redare som bara långtat efter att

Det finns en transportplan men ibland måste man reda ut detaljerna. NEDAN VÄNSTER: När många är inblandade är det viktigt att alla vet vad som ska göras. NEDAN HÖGER: Den här transporten är bara en av många inför och under övning Aurora. Det kommer att gå åt många lastbilar och det kommer att finnas många uppställningsplatser.

få samarbeta med oss.

När det gällde lastbilar var det inte alltid så lätt för branschen att uppfylla Försvarsmaktens krav på svenskregistrerade fordon och förare med svenskt medborgarskap. Det är inte bara Försvarsmakten som förändrats.

ALLA MÅSTE SE SIN ROLL

FÖR ATT FÅ helheten att fungera måste alla detaljer vara på plats och alla aktörer veta sin roll.

– Just omlastningen i Karlshamn var ett bra typexempel, säger Matilde Erlandsson på Transportkontoret. Det var som ett väloljat maskineri. Där fanns 1:a trafik och transportkompaniet, det amerikanska förbandet med sin avlastningsstyrka, Militärregion syd och väst, amerikanarnas värdförband P4, vår avtalspartner för vägtransporter,

polisen, hamnpersonal och så vi själva. Det var en fantastisk förövning för oss alla.

Samarbete och kompetens är de viktigaste framgångsfaktorerna, menar Anders Mårtensson:

– Det är lätt hänt att de som beställer transporterna missar något, men vi kan fixa det mesta.

– Det är väldigt kul att se till att hela kedjan fungerar. Till exempel hade vi inte tillstånd att flyga med C17 på Visby, men med bra samarbete med flygplatsen kunde vi arrangera en provlandning och nu är det klart.

Redan innan övningen började hade Transportkontoret en rejäl bank av erfarenheter att ösa ur. Efter Aurora kommer den vara ännu större. ◀

Text *Eva Pia Sandstedt/FMLOG*
Foto *Joakim Elovsson/P4*

MÖT FÖRSVARET!

24 SEPTEMBER PÅ GÄRDET I STOCKHOLM

Ljudet av rotorblad som piskar luften tilltar. Var och en i den stora folkmassan höjer blicken som på ett kommando. Åtta mörkgröna helikoptrar närmar sig snabbt från nordost. Luftströmmen ökar i styrka och människor tar instinktivt några steg bakåt. Helikoptrarna landar synkroniserat och snart strömmar soldater ur dem.

LUFTLANDSÅTTNINGEN ÄR ett skådespel som ännu inte ägt rum. Den är en av de uppvisningar som ska ske den 24 september på Gärdet i Stockholm, under Försvarsdagen. Evenemanget ger allmänheten möjlighet att se delar av försvarets verksamhet, prata med soldater och få en inblick i deras vardag. Dagen är också en del av den största militära övningen i Sverige på 20 år, Aurora 17.

– Vi vill dels visa vår förmåga och exempel på hur vi arbetar. Dels ge allmänheten en chans att träffa dem som faktiskt jobbar inom Försvarsmakten, säger Katharina Grenda från Helikopterflottiljen, en av de ansvariga för genomförandet av evenemanget.

DET ÖVERGRIPANDE SYFTET är att öka allmänhetens kunskap om Försvarsmaktens verksamhet och att visa varför den är viktig för Sverige. Evenemanget är också en del i myndighetens strävan att locka fler till en karriär inom försvaret.

Uppvisningarna kommer att pågå under hela dagen och även

inbegripa bland annat överflygning av stridsflyg, uppvisningar med olika markfordon, dykning i en särskild dyktank och fällning av fallskärmshoppare från ett Hercules TP 84. Dessutom kommer Fältartisterna att underhålla ett par tillfällen under dagen från en scen.

– Det blir ett späckat program med många uppvisningar och aktiviteter, säger Katharina Grenda.

UNDER DAGEN VISAS också militär utrustning av olika slag och inte minst ett stort antal fordon. Den som vill uppleva robotsystemet RBS70, artilleripjäsen Archer, Stridsfordon 90, Stridsvagn 122, Stridsbåt 90 eller rentav en Jas 39 Gripen från insidan får möjlighet att göra det.

En viktig del är de uppåt 300 soldaterna och övrig personal från armén, flygvapnet och marinen som finns på plats och kan berätta om sin vardag. Besökarna får också möjlighet att prata med personal från exempelvis Hemvärnet och ett antal myndigheter som samarbetar med

Försvarsmakten.

– Det är ett utmärkt tillfälle att verkligen komma nära de olika delarna av Försvarsmaktens verksamheter. Det faktum att soldaterna samtidigt deltar i den stora övningen Aurora 17 tror jag dessutom kommer att skapa en stark autentisk känsla.

UPPVISNINGARNA OCH utställningen sker på gräsyten norr om Sjöhistoriska museet, medan Hemvärnet håller till på ett område intill Djurgårdskanalen. Förhoppningen är att evenemanget ska locka 50 000 besökare. Men det finns plats för åtskilligt fler, lovar Katharina Grenda. ◀

Text **Henrik Rådmark** Foto **Jimmy Croona/ComCam**

INFORMATION om Försvarsdagen på Gärdet presenteras på www.forsvarsmakten.se/forsvarsdagen. Sidan kompletteras efterhand med karta, förrevisningsprogram och praktisk information.

FÖRSVARSDAG PÅ GOTLAND 23 SEPTEMBER PÅ VISBORGSSLÄTT

Försvarsdag Visby äger rum 23 september på Visborgsslätt. Soldater och officerare från alla stridskrafter i Försvarsmakten visar upp fordon, utrustning och materiel. Bland annat kommer FöMedC visa upp ett av sina fältsjukhus och ammunitionsröjargrupper från Swedec visar sin utrustning. Dessutom kommer polis och räddningstjänst att vara med på plats och visa upp sin utrustning.

SÅ ÖVAR DU SÄKERT

Verksamhetssäkerhet är den sammanfattande term som brukar användas för militärt mark-, sjö- och flygsäkerhetsarbete. Överstelöjtnant Henrik Nerpin, chef mark-säkerhet i Auroras centrala övningsledning ger sitt perspektiv.

– DET HÄR ÄR en typ av riskhantering som i grunden utgår från arbetsmiljölagen. Ordet ”säkerhet” på svenska är mångtydigt och lätt föräddiskt. På engelska skiljer man mellan safety och security, båda översätts till säkerhet. Safety gäller omsorgen om människor under övningen – hälsa, arbetsmiljö och eventuell påverkan på såväl den egna personalen som omgivningen. Security gäller hanteringen av information.

Henrik Nerpin arbetar med den tidigare kategorin av frågor.

– Även om det i övningsledningsorganisationen för Aurora

ingår flera personer som specifikt jobbar med safety-frågor så är riskhantering en angelägenhet för alla som deltar i övningen. Ett effektivt olycksförebyggande arbete bedrivs bäst verksamhetsnära och ute på fältet, riskhantering ingår i det militära chefsansvaret och ska vara en naturlig del i ledarskap på alla nivåer. Riskhantering utgör en viktig del vid val av metod eller medel för att lösa förbandets uppgift. Likväl måste alla i övningen som har till uppgift att till exempel framföra ett fordon, fartyg, luftfarkost eller använda vapen också ta sitt ansvar och utöva en kontinuerlig och situationsanpassad riskhantering.

AURORA, utmärks av storskalig övning på civil mark i terräng som inte är av glesbygdskaraktär. Dessutom ingår ett omfattande inslag av utländska förband – främst markstridsförband – med andra

säkerhetsrutiner än vad vi i Försvarsmakten är vana vid. Ur riskhanteringshänseende har förberedelserna därför varit mycket komplexa.

– Inför Aurora har vi ägnat stor uppmärksamhet åt mark-, sjö- och flygsäkerhetsfrågor och riskhantering har regelmässigt tagits upp vid de rekognoseringar och planeringsmöten som genomförts under 2016 och 2017, säger Nerpin.

Detta arbete fortsätter förstås såväl under som efter övningen.

– Eventuella olyckor och tillbud som inträffar under Aurora kommer efter övningen att analyseras med stöd av Försvarsmaktens gemensamma avvikelshanteringssystem i Prio med syftet att arbeta skadeförebyggande och därmed öka Försvarsmaktens operativa förmåga, avslutar Nerpin. ◀

Text **Niklas Eriksson** Foto **Bezav Mahmud/ComCam**

RISKHANTERING. LATHUND FÖR ALLA SOM DELTAR I ÖVNINGEN AURORA.

Fordonsrelaterade risker

»» Anpassa hastigheten efter rådande omständigheter och tänk även på ”tredje part” i trafiken.

»» Tunga fordon, smala vägar och svaga vägkanter ökar risken för dikeskörningar.

»» Lastföranakra materiel och personlig utrustning på ett korrekt sätt och med

rätt lastföranrankningsutrustning.

Vapenrelaterade risker

»» Fokusera på en korrekt vapenhantering och bärande av hörselskydd, bland annat för att undvika vådaskott och hörseltrauman.

Allmän riskhantering

»» Var alltid riskmedveten! Tänk först, handla sedan och frågå inte ordinarie säkerhetsrutiner.

»» Låt inte krav på hastighet och högt tempo övertida säkerheten, vare sig vid förflyttningar eller under stridsmoment.

Riskhantering och andra nationers deltagande i Aurora

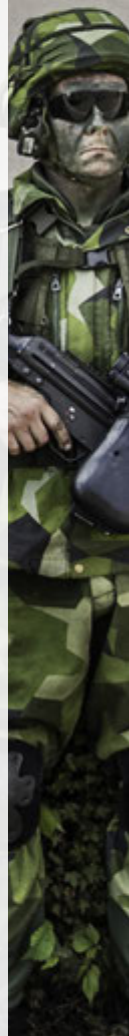
»» Låna inte ut eller på annat sätt använd materiel över nationsgränserna.

»» Undvik att köra fordon för nära eller strida för nära de utländska förbanden.

»» Utsedda värdooffice-

rare eller samverkansofficerare (LNO) spelar en nyckelroll för att säkerhetsaspekten (safety) alltid beaktas vid kontakterna mellan svenska och utländska förband.

»» Inför övningen Aurora har ett skriftligt underlag på engelska tagits fram om bland annat svenska mark-, sjö- och flygsäkerhetsbestämmelser till stöd för samverkan och riskhantering över nationsgränserna.

SÄKERHETSCHEFEN SVARAR

Aurora 17 är den största övningen som Sverige genomför i modern tid. Det ställer förstås höga krav på säkerheten. Pär Rylander är övergripande säkerhetschef för övningen och har lett arbetet med planeringen av säkerhetsarbetet.

Vilka hot ser du?

– Säkerhetshoten mot Aurora skiljer sig inte så mycket från de hot som alltid finns mot Försvarsmaktens verksamhet. Det innebär till exempel att vi har vidtagit säkerhetsskyddsåtgärder mot såväl främmande underrättelseverksamhet som

Pär Rylander, övergripande säkerhetschef för Aurora 17.

”Det bästa säkerhetsskyddet mot subversion är kommunikation.”

terrorism.

Han lyfter subversion som ett hot som är särskilt viktigt att ha ett gediget skydd mot. Exempel på subversion kan vara när organisationer som motsätter sig genomförandet av övningen sprider falsk information. Det kan också handla om aktörer som planerar att genomföra aktiviteter.

Hur skyddar man sig mot det?

– Det bästa säkerhetsskyddet mot subversion är kommunikation. Och det, tillsammans med information, är också de viktigaste säkerhetsskyddsåtgärderna för Aurora 17.

Bland annat av det skälet samarbetar Pär Rylander med kommunikationschef Rickard Wissman. Pär beskriver det som ”ett mycket gott och nära samarbete”.

– Det tror jag är en förutsättning för att kunna möta de säkerhetshot som finns idag.

Men allt handlar givetvis inte om information. Säkerhet spänner över ett brett fält och eftersom en stor del av övningen genomförs på civil mark, där det bara är militärpolisen som har rätt att ingripa om något händer, har de fått utökat mandat.

EN ANNAN NYCKELFAKTOR SOM Pär Rylander lyfter fram som nödvändig för att skapa och upprätthålla en god säkerhet under hela övningen, är samordningen med andra myndigheter.

– Vi har i ett tidigt skede försett såväl polisen och säkerhetspolisen som andra myndigheter med uppgifter inom säkerhetsområdet, så att de har kunnat

planera sin verksamhet.

– Särskilt viktigt har samarbetet med polisens NOA (Nationella operativa avdelningen) varit. Jag är för övrigt övertygad om att ökad myndighetssamverkan inom säkerhetstjänsten skulle ge stora positiva effekter på säkerheten i ett bredare perspektiv.

Pär Rylander är trygg i att Aurora 17 kommer att genomföras med en hög nivå av säkerhet. Planeringen har ”gått över all förväntan” och håller en mycket hög kvalitet, konstaterar han.

– Som övergripande säkerhetschef för övningen är jag imponerad över det mycket gedigna arbete som genomförts av säkerhetssektionerna vid våra regementen och flottiljer. ◀

Text **Henrik Rådmark** Foto **Niklas Englund/LEDS KOMM**

NÄSTAN SOM VILKE

N DAG SOM HELST

För marinens del blir september månad extra intensiv, det är både marinövning Northern Coasts, NOCO, och Aurora 17, som båda genomförs i Östersjön. Marinens övningsupplägg är inte på något sätt unikt jämfört med andra större marina övningar, utan tvärtom något som man övar till vardags. Sjöstridskrafternas årliga deltagande i stora internationella övningar har skapat en vana att uppträda och lösa kvalificerade uppgifter tillsammans med andra nationer.

Flyg- och marinstridskrafter övar ofta gemensam sjömålsrobotstrid och luftförvar.

FOTO KRISTINA SWAAN/FÖRSVARSMAKTEN

VAD GÖR AURORA 17 UNIKT FÖR MARINEN?

DET UNIKA DEN här gången är att hela övningen görs tillsammans med andra stridskrafter och andra nationer, i stor skala. Marinen har under flera år övat gemensam sjömålsrobotstrid tillsammans med flygstridskrafterna, men samverkan med markstridskrafterna är däremot inte lika välövad och kommer därför bli extra betydelsefull.

Normalt sett när marinen övar är den marintaktiska staben, MTS, den högsta nivå

som fattar de yttersta taktiska besluten, men här kommer ett samarbete att krävas med såväl armétaktisk- som flygtaktisk stab. En av de större övningsmålsättningarna för marinen är därför att lösa uppgifter tillsammans med dessa staber.

UTGÅNGSPUNKT I MARINENS VARDAG

ÅRET OM OCH dygnet runt bedriver marinen sjöövervakning runt vår kust med fasta radarsystem, ytfartyg, ubåtar samt flyg från flygvapnet och kustbevakningen. Det är en viktig uppgift

FOTO KRISTINA SWAN/FÖRSVARSMAKTEN

Amfibieförband har en unik förmåga att bedriva strid i skärgårdsmiljö.

där den bild man skapar sig av omvärlden ligger till grund för eventuella beredskapshöjningar.

I Aurora 17 kommer just en sådan sjöövervakningsopera-

FOTO JOEL THUNGREN/FÖRSVARSMAKTEN

Amfibiebataljonen förflyttar sig med stridsbåtar.

Från HMS Carlskrona leds sjöstyrkan av en gemensam svensk-finsk stab.

I scenariot står Sverige inför ett angrepp från havet. En motståndare försöker landsätta fientlig trupp i Mellansverige.

tion att övergå i en mer allvarlig fas, en kustförsvarsoperation. I scenariot står Sverige inför ett angrepp från havet. En motståndare försöker landsätta fientlig trupp i Mellansverige. De svenska sjöstridskrafterna i form av ubåtar och ytstridsfartyg tillsammans med flygvapnet blir de första som möter angrifarna. Närmare kusten jobbar minröjningsfartygen med att hålla viktiga farleder, hamnar och basområden öppna. Marinbasen kommer att ha en nyckelroll i att

bland annat förse fartygen med reservdelar, ny ammunition och vapen.

Gotland har en strategiskt viktig betydelse. Därför kommer en väsentlig uppgift vara att skydda överskeppningen av den styrka som ska förstärka försvaret av ön. Amfibiebataljonen kommer i början av övningen att förstärka Gotland. När förstärkningsförband från armén anländer, kommer man att återgruppera till fastlandet och där vara beredda att slå tillbaka en landstigning.

Marinbasen stödjer stridsfartygen med logistik.

Till sin hjälp har förbandet båtar för att snabbt förflytta sig och tunga vapen, som minor och robotar.

OVAN: Amfibiebataljonens robotsystem är en viktig funktion i sjömålsstriden

FOTO KRISTINA SWAAN/FÖRSVARSMAKTEN

NEDAN: Ubåtar och ytstridsfartyg möter en fiende långt ute till havs.

FOTO MAGNUS JIRLIND/FÖRSVARSMAKTEN

I korvettens stridsledningscentral leds striden.

FOTO JIMMIE ADAMSSON/TREDJESJÖSTRIDSFLOTILJEN

Undervattensfarkosten sjösätts för att identifiera en sjömina.

FOTO JIMMY CROONA/COMCAM

TILLSAMMANS MED ANDRA

MARINEN HAR ETT mycket nära samarbete med sina finska motsvarigheter. Under Aurora 17 kommer den svensk-finska staben, som är en del i SFNTG (Swedish Finnish Naval Task Group) leda verksamheten ifrån HMS Carlskrona. Chef för den är kommandör Bengt Lundgren, chef Tredje sjöstridsflottiljen.

Vi tar varje möjlighet till att samträna de svenska och finska

sjöstridskrafterna. Scenariot i Aurora 17 är ett typiskt fall där SFNTG kan agera gemensamt, säger Bengt Lundgren.

De amerikanska jagare som är en del i övningen är även de gamla bekanta. Tidigare i år har flera övningar gjorts med dessa fartyg, senast under Baltops i juni. Samarbetet är alltså redan uppbyggt.

Marinen har de senaste åren genomfört otaliga nationella och

internationella övningar både mot och tillsammans med andra. Dessa övningar, i kombination med den ständigt pågående sjöövervakningen av det svenska territoriet, gör att marinen därför är väl förberedd för Aurora 17.◀

Text Jimmie Adamsson/Tredje sjöstridsflottiljen och Michaela Linge/Sjöstridsskolan

HEMVÄRNET – EN VIKTIG PUSSELBIT UNDER AURORA

Hemvärnet är en viktig del av Aurora. Ett stort antal hemvärnsförband med närmare 7 000 män och kvinnor kommer att få öva på platser runt om i landet valda för att efterlikna förbandens skarpa uppgifter så mycket som möjligt.

VARJE OBJEKT ÄR valt för att möjliggöra realistiska övningar där respektive förband får agera självständigt utan större begränsningar. Hemvärnsförbandens uppgifter är främst kopplade till skydd av marin- och flygstridskrafterns grupperingar och baser samt infrastruktur för totalförsvaret.

– Detta innebär att de fullskaliga moment som denna övning ger inte skulle vara fullständiga utan hemvärnsförbanden samt att det är otroligt viktigt med kännedom om och samverkan med de förband och enheter som man ska skydda, säger rikshemvärnschefen Roland Ekenberg.

Huvudmomenten för flera hemvärnsförband är etablering vid objekt, bevakning av objekt och försvar och/eller skydd

Flera av hemvärnsförbanden är utplacerade för att bevaka olika objekt under Aurora 17. Totalt deltar runt 7 000 hemvärnssoldater i övningen.

LEAH JORSSELL/HEMVÄRNET

Roland Ekenberg.

av objekt. Från det att bevakningen är etablerad kommer händelseutvecklingen eskalera och förbanden kommer att tvingas att lösa uppkomna händelser så som sabotage och stridskonakter. Grunden är att förbanden ska klara av att mobilisera snabbt och lösa stridsuppgifter.

RIKSHEMVÄRNSCHEFEN ser mycket positivt på deltagandet i Aurora och hoppas på att hemvärnsförbanden ska få en ökad operativ förmåga efter övningen.

– Min förväntan är att alla

deltagande soldaterna har fått en bra övning samt har upplevt sin roll i ett större försvarsmaktssammanhang. Vidare tror jag på en god förmåga för våra insatskompanier att genomföra operativa förflyttningar så som flygtransporter och fordonsmarsch, säger han.

Cirka 7 000 övade hemvärnssoldater med några hundratals instruktörer/övningsledare, samt de soldater som inte är övade utan som utför skarpa bevakningsuppgifter, kommer att ha nöjet att få uppleva årets stora händelse. ◀

Text Leah Jorsell/Hemvärnet

HEMVÄRNETS UPPGIFT UNDER AURORA:

- › Skydd och bevakning av flyg- och marinstridskrafternas basområden.
- › Operativa förflyttningar med hemvärnsinsatskompanier.
- › Transportledning, samverkan mellan regionalstab

och berörda marscherande hemvärnsförband.

- › Trafikledning av transporterade förband.
- › Förstärkning hemvärnsförband på Gotland.
- › Skarpskjutning med hemvärnsinsatskompanier.
- › Skydd och bevakning av viktiga knutpunkter samt transporter.

- › Skydd av viktiga objekt i Stockholmsområdet.
- › Medverkan i mottagande av förband i Göteborgsområdet.

DELTAGANDE FÖRBAND/OMRÅDE:

- Uppsala - 21. hvbat
- Linköping - 30. hvbat,
- 31. hvbat, 42. hvbat

- Hagshult - 35. hvbat,
- 45. hvbat, 34. hvbat
- Roslagen - 28. hvbat
- Karlskrona - 37. hvbat
- Stockholm - 24. hvbat,
- 26. hvbat
- Flen-Gnesta - 27. hvbat
- Gotland - 32. hvbat
- Göteborg - 41. hvbat,
- 43. Hvbat

UTLÄNDSKA FÖRBAND VÄSSAR AURORA 17

1 500 utländska soldater kommer att hjälpa till att göra Aurora 17 till den bästa övningen som Försvarsmakten planerat och genomfört. Samtidigt får svenska förband öva samverkan med internationella enheter.

UTÖVER NÄRMARE 20 000 deltagare från Försvarsmakten kommer 1 500 soldater från andra länder att delta i Aurora 17. Det finns flera syften med den internationella medverkan. Övergripande handlar det om att skapa ännu bättre förutsättningar för att genomföra en bra övning och få möjlighet att träna den svenska försvarsförmågan mot en större och kvalificerad motståndare.

En annan viktig aspekt är att öva samverkan. I händelse av krig behöver svenska förband kunna ta emot hjälp från och samverka med utländska enheter.

ETT AV REGEMENTENA som agerar värdförband är Lv 6 i Halmstad. De kommer att ta emot cirka 130 franska och 80 amerikanska soldater. Värdocifieraren under övningen, överstelöjtnant Christoffer Schildt, förklarar vad det innebär.

– Enkelt sett ska vi vara en länk till de logistik- och ledningsfunktioner som kommer att användas. Och inte minst att hjälpa till att lösa problem och situationer som kan uppstå under övningens gång.

Han pekar på ett exempel som väl illustrerar vilken sorts utmaningar som kan uppstå. Under förberedelserna visade det sig att det bränsle som används i amerikanska markfordon varken är diesel eller bensin, utan ”något mittemellan”, som Christoffer Schildt uttrycker det.

– Det löste vi genom att ta hjälp av Norge, där de hade rätt sorts bränsle.

DET INTERNATIONELLA deltagandet är synnerligen värdefullt också ur de svenska soldaternas perspektiv, påpekar övningsledaren generalmajor Bengt Andersson, eftersom svenska styrkor inte behöver användas för att spela ”rött land”, det vill säga motståndare.

– Det innebär att svenska förband kan öva samlat och på så sätt få en bättre övning, säger Bengt Andersson.

Christoffer Schildt har sedan i höstas haft regelbunden kontakt med de franska och amerikanska förbanden som Lv 6 ska samöva med. Han förklarar att de ser det här som ett sällsynt och värdefullt tillfälle att öva realistiskt.

Till övningen kommer förband från flera olika länder. De kommer som våra besökare och vänner men agerar under övningen oftast som våra motståndare.

JOEL THUNGREN/COVIMAG

FOTO KRISTINA SWANV/FÖRSVARSMAKTEN

– I Tyskland, där det amerikanska förbandet är stationerat, går det inte att öva med realistiska avstånd och flygmönster på grund av att det är så trångt i luftrummet där.

EFTER NÄRMARE ETT ÅRS förberedelser tillsammans med de deltagande utländska förbanden ser Christoffer Schildt fram emot övningen med spänning. Samtidigt som de är så förberedda de kan bli nu vet han att det kommer att uppstå nya, oväntade situationer som måste lösas. ◀

Text **Henrik Rådmark**

DELTAGANDE LÄNDER OCH FÖRBAND

»» **Finland.** Motoriserat kompani, två grupper stridsflyg och helikoptrar.

Fordon. Sisu, F-18, NH90 (helikoptrar motsvarande HKP14).

»» **USA.** Mekaniserat skyttekompani, luftvärn, luftburet kompani, attackhelikoptrar, transporthelikoptrar örlogsfartyg och marinflyg.

Fordon/system: M1 Abrams, M2 Bradley, Humvee, Patriot, AH64, Chinook, jagare Aleigh Burke klass, flyg P8 MPA.

»» **Frankrike.** Luftvärnsförband. System: SAMP/T.

»» **Estland** deltar med minsvepare och hemvärnsförband.

»» **Danmark** deltar med hemvärnsförband.

»» **Lettland.** Hemvärnsförband.

»» **Litauen.** Örlogsfartyg, klass LNS JOTVINGIS (ledningsfartyg).

»» **Norge.** Drivmedelsgrupp, hemvärnsförband.

VI VÄRNDAR MILJÖN UNDER AURORA

Runt 20 000 personer som övar, tunga fordon och höga ljudnivåer. Risken finns att en så stor övning påverkar miljön negativt. Därför har Försvarsmakten inför Aurora 17 gjort ett omfattande planeringsarbete för att minimera miljöpåverkan.

– ALL MILITÄR övningsverksamhet genomförs enligt svensk lagstiftning och i linje med de miljötillstånd som gäller för respektive skjutfält och övningsområde. Det gäller naturligtvis också för Aurora. Dessutom har vi inför höstens övning jobbat hårt för att hitta områden där miljöpåverkan blir så liten som möjligt, säger Lars Rune, miljöchef för Aurora 17.

Under Aurora 17 övar för-

makten leva upp till åtaganden som till exempel de nationella miljökvalitetsmålen och Sveriges arbete med FN:s globala hållbarhetsmål – Agenda 2030. Detta ska integreras i myndigheten och balansera tre dimensioner av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Aurora är ett bra exempel där miljöarbetet integrerats tidigt i övningsplaneringen. Områden som miljökommunikation, utbildning och miljöbestämmer har beaktats redan från uppstarten i övningsordern, säger Lars Rune.

SOM ÖVNINGSDELTAGARE har du ett ansvar för att påverka miljön så lite som möjligt. Bland de regler och riktlinjer som alla deltagare ska följa är:

vid all tankning i fält och vid påfyllning av dunkar. Om spill uppstår; begränsa och rapportera till chef. Inom vattenskyddsområde är tankning förbjuden.

- Invallning med sekundärt skydd och förankring är eftersträvänsvärt. Var noga med korrekt märkning.
- Drivmedel och kemikalier ska förvaras med invallning/ sekundärt skydd. Ha hög spillberedskap.
- Grävning kräver tillstånd.
- Ris kapas minst 10 centimeter från stammen.
- Var försiktig vid eldning och informera dig om vilken brandrisk som gäller. Elda inte i närheten av boende. Kontrollera noga att elden är släckt.
- Avfall får inte eldas och inte

”Försvarsmakten tar ansvar för miljön!”

banden i områden som ligger utanför Försvarsmaktens egna övnings- och skjutfält. Därför informerar Försvarsmakten berörda markägare och boende inför övningen, exempelvis genom annonsering och informationsblad.

– Försvarsmakten tar ansvar för miljön och vi har ett planerat och systematiskt miljöarbete, inte bara i samband med Aurora. Vårt dagliga miljöarbete består bland annat av utbildning samt centralt styrande dokument och handböcker, säger Lars Rune.

Som myndighet ska Försvars-

- Var varsam vid gruppering på eller i anslutning till civil mark. Tomter får inte beträdas. Kom ihåg att gårdar med djurhållning är störningskänsliga.
- Utanför övningsområdena råder förbud mot all eldgivning om inte särskilt tillstånd finns.
- Gruppera inte drivmedel närmare än 200 meter från sjöar och vattendrag. Drivmedelsbilar ska vara utrustade med restriktionskartor och ha spillberedskap.
- Använd absorberande duk

heller lämnas i terrängen, utan tas med till anvisad plats. Avfallet ska sorteras och farligt avfall får inte blandas med icke farligt avfall.

- Forn- och kulturlämningar är lagskyddade och får inte skadas.
- Mark- och vägsador ska alltid rapporteras till chef. Åtgärda om möjligt. Detsamma gäller vid andra miljöskador. Varna och ring 112 vid behov.◀

Text **Lena Parkvall/LEDS KOMM**

Foto **Niklas Englund/LEDS KOMM**

En markskada registreras under övningen Cold Response 16. Samma surfplattebaserade system kommer användas av mark och miljöfunktionen även under Aurora 17.

STRIDEN OM GOTLAND

Närmare 3000 soldater ur svenska och gästande utländska förband kommer att öva på Gotland i samband med Aurora 17.

MED SITT STRATEGISKT viktiga läge är Gotland en betydande del av Aurora 17, inte minst då ett av de stora momenten innebär att öva hela totalförsvarskedjan. Cirka 2 500 soldater ska öva på ön under fem intensiva dagar. Enheterna delas in i två styrkor och syftet är helt enkelt att dessa ska tränas mot varandra. Det förklarar Kermith Larsson som är ansvarig för planering av övningen, som för manöverförbandens del pågår mellan den 17 och 22 september.

– Uppgiften för den ena styrkan, den som kallas Stridsgrupp Visby, blir att ta terräng på norra Gotland, medan Stridsgrupp Bunge ska försvara den.

Målet är inte bara att ”bestrida motståndarnas operationsfrihet”, som det står i övningsplanen, utan att också utveckla förmågan att samordnat lösa stridsuppgifter med såväl olika svenska stridskrafter som med utländska förband.

SAMÖVAR MED UTLÄNDSKA FÖRBAND

I ÖVNINGEN INGÅR enheter från bland andra Finland och USA. I Stridsgrupp Bunge, som består av mellan 500 och 800 soldater, deltar även amerikanska attackhelikoptrar. I övningens inledande skede kommer en amerikansk spaningsstyrka att luftlandsättas och när 31:a lätta skyttebataljonen anländer

sjövägen samarbetar de med en enhet ur amerikanska marin-kåren.

Stridsgrupp Visby består i huvudsak av den 18:e stridsgruppen, som finns på Gotland sedan sommaren 2017, och ett infanterikompani från Finland. När de når norra Gotland får de understöd av delar ur 2:a amfibiebataljonen. Totalt utgör Stridsgrupp Visby cirka 1 000 soldater.

Parallellt med övningsmomenten som sker från Tofta skjutfält, strax söder om Visby, upp mot norra Gotland, skyddar 61:a luftvärnsbataljonen Visby flygplats och hamnen mot angrepp från Stridsgrupp Bunge.

Kermith Larsson.

HEMVÄRNET ÖVAR PÅ HELA GOTLAND

HEMVÄRNET KOMMER ATT spela viktiga roller, främst för bevakning och skydd av skyddsobjekt över hela ön. Insatskompanier från Örnsköldsvik, Gävle, Umeå och Enköping gör sina krigsförbandsövningar som en del av övningen på Gotland, som för deras del totalt sträcker sig över tolv dagar.

Under Aurora 17 är logistik och materieflyttning en viktig aspekt. Under Gotlandsdelen kommer allmänheten att märka detta då ett stort antal transporter genomförs på norra delen av ön.

– I samband med dessa transporter kommer trafiklednings-

plutonen att utgöra ett viktigt stöd, konstaterar Kermith Larsson.

TOTALFÖRSVARÖVNING

I SLUTSKEDET UTVIDGAS scenariot för en totalförsvarsövning. Målet är att öva hanteringen av ”stridens konsekvenser”. Konkret handlar det om att röja konventionell ammunition och omhändertata ett stort skadeutfall, såväl materiellt som personellt. Detta samövas under ledning av Swedec (Swedish EOD and Demining Centre) med EOD-enheter (Explosive Ordnance Disposal), polis, räddningstjänst och sjukvård i en realistisk miljö. Exempelvis kommer ett stort

antal ”skadade” människor att evakueras med Medevac- eller Casevac-flygplan från Visby flygplats.

Lördag 23 september anordnas en försvarsupplysningsdag för allmänheten på Visborgsslätt. Soldater från deltagande enheter kommer då att finnas på plats för att visa upp fordon, utrustning samt även demonstrera sina förmågor.

– Detta är en viktig övning som ökar Sveriges försvarsförmåga och dessutom visar detta inte minst Gotlands betydelse i Östersjöområdet, säger Kermith Larsson. ◀

Text **Henrik Rådmark** Foto **Johan Althén/I19**

UNDANRÖJER NÅGRA AV STRIDENS KONSEKVENSER

Konsekvenser efter strid är förutom skadade och döda människor, förstörda byggnader eller skadad infrastruktur, utan även kvarlämningar av oexploderad ammunition. Här spelar ammunitionsröjarna och deras kunskaper en stor roll för att säkra platsen och undanröja hot så att övriga insatser kan göras på ett säkert sätt.

TERRORHÄNDELSENA i Sverige och Europa under de senaste två-tre åren ställer krav på Polisen, Försvarmakten och totalförsvaret. "Stridens konsekvenser" är ett övningsmoment under försvarsmaktsövningen Aurora 17, där delar av totalförsvaret övas.

ETT KRIGSSCENARIO

I ÖVNINGSMOMENTET PÅ Gotland har ett fientligt flyganfall ägt rum och skadat både militär och civil personal. Då Sverige befinner sig i krig är det i första hand ett militärt förband som leder insatsen med stöd av blåljusenheter. Ammunitionsröjningsgrupper tillkallas för att så snabbt som möjligt säkra vägen eller området för både civila och militära sjukvårdare, för räddningstjänst och lokala polispatruller.

PLANERING INFÖR MOMENTET

PROJEKTANSVARIGA FÖR momenten är major Tomas Wikström och kapten Lars Karlsson, som båda är officerare vid Totalförsvarets ammunitions- och minröjningscentrum, Swedec, i Eksjö.

– Vi genomför kontinuerligt ammunitionsröjningsövningar i Eksjö med omnejd. Varje år i maj genomför vi vår övning Swedec EOD Exercise, SEE, då Försvarsmaktens ammunitionsröjningsenheter, nationella bombskyddets bombtekniker, personal från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt lokal räddningstjänst, polis och ambulans deltar, berättar Tomas Wikström. Planering av moment och samverkan är inget nytt. Skillnaden är att det är i en ny miljö och att samverkan genomförs med nya tjänstemän vid de olika myndigheterna.

VIKTIGT MED SAMVERKAN

SAMVERKAN HAR ÄVEN skett med organisationer och företag, vilket har varit ett utmärkt sätt att utöka nätverket och

Samverkan mellan personal från flera myndigheter under övningen SEE-17.

Projektansvariga för "Stridens konsekvenser" kapten Lars Karlsson (tv) och major Tomas Wikström.

Överste Fredrik Zetterberg, chef vid Totalförsvarets ammunitions- och minröjningscentrum, Swedec.

Försvarsmaktens personal samverkar med personal ur räddningstjänsten inom ramen för totalförsvaret under övningen SEE-17.

”Vi måste arbeta tillsammans för att klara det nya hotet.”

förbättra samordningen inom totalförsvaret.

– Teracom är ett av de företag vi samverkat med, säger Lars Karlsson. Redan vid vår första kontakt var de positiva till samverkan och samövning.

Teracom är ett av de företag med känslig utrustning som behöver skyddas i kris och krig.

– Samverkan med Försvarsmakten är av stor vikt, säger kris- och beredskapschef Malena Aspgren på Teracom. Vi behöver stärka våra rutiner och överlämningar och i samband med Aurora 17 kommer Teracom att ha en intern övning. Det är ett ypperligt scenario att dra nytta av för vår verksamhet och personal.

PERSONER MED SPECIALKOMPETENS

AMMUNITIONSRÖJARE från Försvarsmakten och bombtekniker ur nationella bombskyddet utbildas vid Swedec i Eksjö. Samarbetet har funnits i flera år, men har intensifierats under senare tid.

De personer som utbildar sig till ammunitionsröjare eller bombtekniker sätter sitt liv på spel för att rädda liv, skydda infrastruktur och säkra framkomlighet. Det krävs att det finns rätt teknik och rätt metoder för varje ammunitionshot. Swedec måste ligga i framkant för att utbilda inom senaste rönjningstekniker och metoder för att möta olika ammunitionstekniska hot.

ÖNSKAR NATIONELLT BOMBCENTRUM

CHEFEN FÖR SWEDEC, överste Fredrik Zetterberg, anser att ett nationellt bombcentrum med fler aktörer borde skapas.

– Vi måste arbeta tillsammans för att klara det nya hotet. Fler myndigheter och organisationer bör ingå i centrumet, eftersom de har kunskaper som bidrar till att Sverige blir bättre på att möta dagens och morgondagens hotbild. ◀

*Text Monica Sandsvik Svensson/
Swedec Foto Monica Sandsvik
Svensson/Swedec & Alexander
Karlsson/ComCam*

18:e STRIDSGRUPPEN HAR INTAGIT SIN PLATS PÅ GOTLAND

Efter cirka 20 månader som chef för 18:e stridsgruppen har Stefan Pettersson nu anlänt till Gotland för att påbörja etableringen.

Hur känns det?

– Stridsgruppen är början på någonting nytt och vi har utvecklingen framför oss. Vi känner att det satsas på oss. Gotland är ett strategiskt viktigt område, det är i blickpunkten

pen ska, även fortsättningsvis tillsammans med Försvaretsmaktens övriga förband, bygga säkerhet här.

Vad kommer ni göra på ön?

– Vi kommer att öva och vara på de platser som är viktiga att kunna försvara. De blir vår vardagsmiljö. Det är en fördel att öva i det som är vår skarpa terräng. Förutom att Tofta skjutfält är det

som verkar där de behövs. Vi är den snabba styrkan som tidigt kan vara på plats om det händer något här på ön.

– Vi kommer behöva andra förband som stöd och vi ser framförallt att vi behöver fortsatt få höra till P4 för att möjliggöra utbildning, träning och övning av stridsgruppen. Vi behöver en långvarig gemensam plan för att på

vara en papperstiger till ett nytt krigsdugligt förband på knappt två år. Det har gett oss många lärdomar, såväl på lokal- som på högkvarternivå. Lärdomar som Försvaretsmakten kommer ha nytta av framöver.

Hur kändes det att rulla av färjan och mötas av vinkande gotlänningar?

– Att ha fått vara med och återetablera

”Vi är inget stort förband. När vi är klara är vi drygt 300, varav cirka 160 kontinuerligt tjänstgörande.”

för mycket verksamhet. Vi är på en viktig plats med en tydlig uppgift. Vi ska försvara Gotland och känner att vi gör nytta genom att utgöra en del i den tröskeleffekt som våra politiker har beslutat om. En eventuell angriparska tänka sig för både en och två gånger innan han tillgriper det militära våld som kommer krävas för att ta vår ö. Vi är ett tillgängligt förband som kan vara snabbt på plats tills övriga kommer. Stridsgrup-

vackraste skjutfältet är det också ett oerhört bra övningsfält. Det går att öva mycket utan någon större tidsspillan.

Har ni all personal ni behöver?

– Vi är inget stort förband. När vi är klara är vi drygt 300, varav cirka 160 kontinuerligt tjänstgörande. Vi har de viktigaste funktionerna i stridsgruppen, de vi behöver för att lösa våra uppgifter och vi är ju inte ensamma. Försvaretsmakten har tillgängliga förband

bästa sätt utbilda våra nya delar och skapa förutsättningar för att omsätta och hålla liv i stridsgruppen.

Hur tycker du de här 20 månaderna har varit?

– Det har varit en blixtn snabb resa. Ingen dag har varit den andra lik. Vi har arbetat med allt från att ta fram traditionella militära målsättningar till att vara en del i den nya infrautvecklingen. Vi har hunnit otroligt mycket på denna korta tid och har gått från att

förband på Gotland, något det kommer att skrivas om i historieböckerna, känns fantastiskt bra. Jag kände sådan stolthet över att tillsammans med de övriga i stridsgruppen få rulla iland och säga ”Nu är vi här, vi ska försvara Gotland”. Det kändes i hjärtat när det var så många som mötte upp och hälsade oss välkomna, trots att vi inte i förväg talat om mer än att vi kommer vid halvårsskiftet.

Vad ser du för utma-

När stridsgruppen kom till Visby åkte de ett varv runt staden innan de sen fortsatte till Tofta skjutfält.

Sara Remmelg och hennes kollegor på plutonen tar igen sig efter en lång dags färd med slutdestination Tofta skjutfält. Resan startade i Skövde klockan fyra på morgonen och middagen kunde intas på deras nya arbetsplats.

20 månader senare fick Stefan rulla av färjan med bataljonsfanan stolt vajande på vagnen.

”Jag tycker att det känns extremt bra att vi får börja öva i större förband.”

ningarna framöver?

– Det är klart vi har utmaningar framför oss. Allt är inte färdigbyggt på Tofta, vi måste få till rutiner för logistik, teknisk tjänst med mera och vi har inte all personal utbildad än, men jag ser framför allt möjligheterna. Vi ska fortsätta utveckla det vi har påbörjat. Det är bara första kapitlet om stridsgruppen som är skrivet. Vi ska fortsätta leverera det som efterfrågas, det som behövs för att kunna försvara vårt Gotland.

Hur ser den närmaste framtiden ut?

– Ganska hektiskt men det kommer också bli lite semester. När den här tidningen trycks och delats ut har vi återigen samlat ihop oss för hösten. Vi har haft inryckning för de som ska utbildas till första delen av stridsvagnskompaniet. Liksom för övriga Försvarsmakten är Aurora för oss höstens stora verksamhet. Vi kommer delta med den styrka som vi nu har på plats.

Vad gör ni på Aurora och vilka

förväntningar har du?

– Första delen av Aurora kommer vi vara på Gotland och öva tillsammans bland annat med det finska kompaniet. Senare delen av övningen åker vi över till fastlandet och ska då ingå i en av bataljonerna. Det ger oss möjlighet att öva tillsammans med andra funktioner.

Jag tycker att det känns extremt bra att vi får börja öva i större förband. Utöver att vi krigsförbandschefer får en chans att öva i en vidare kontext är det nästan lika viktigt att kunna planera och leda större övningar. Här har vi säkert en hel del att lära oss i bägge delarna. För egen del och för förbandet ser jag emot att samla de delar som i nuläget är klara och få samöva den lilla del vi har. De dagar som vi deltar på fastlandet blir extremt viktiga då vi får en chans att öva tillsammans med andra pansarförband och inom ramen för brigaden. Det är och kommer alltid vara en förmåga som jag hoppas vi får behålla inte minst för våra funktioners skull. ◀

Text & foto Anne-Lie Sjögren/P4

HUR KÄNNES DET ATT HA TAGIT ÖVER GOTLAND?

”Det känns jätteroligt och bra även om det är mycket att ta in. Just nu kanske en del är kaos men det löser sig så småningom. Vi visste ju att det inte var klart här ute. Jag vet inte var jag ska sova i natt men det löser sig, vi är vana att anpassa oss.”

Sara Rømmelg, nyanställd skyttesoldat på pansarskyttekompaniet. För två veckor sedan muckade hon från den grundläggande militära utbildningen och veckan efter anställdes hon.

”Det kändes lite nervöst, jag hade en klump i magen och svårt att sova. Det finns blandade åsikter om Försvarsmaktens verksamhet men när vi mötte gotlänningarna kändes det bara positivt. När vi rullade i land sa vi att nu skriver vi historia och vi skickar en tydlig signal att vi tar ansvar för våra gränser. Gotland, mitt i Östersjön, det känns bra att vara med och göra skillnad.”

Christopher Mattisson, har varit soldat under ett par år och sökte till 18:e stridsgruppen i vintras.

”Mäktigt och känslolöst. Äntligen är vi tillbaka där vi bör vara. Vi är ett bra gäng, både chefer och soldater, med en väldigt tydlig uppgift: försvara Gotland. Det är många utmaningar framöver som vi måste hitta bra lösningar på. Här kommer mitt kompani kunna öva i rätt terräng, där vi också ska kunna lösa skarpa uppgifter. Vi är en slimmad krigsorganisation och jag kommer fortsatt träna och öva med regementets övriga kompanier.”

Gustaf af Petersens, kompanichef 181:a meksskyttekompaniet.

ALLT ANNAT ÄN AURORA

Aurora – vad är det? En stor försvarsmaktsövning där många kollegor deltar och som det skrivs och pratas om i media, tänker du. Bra, tänker övningsledningen och vi som arbetat med att öka kännedomen om övningen. Men självklart är Aurora mer än så. Mycket mer. En sökning på Google ger ungefär 357 miljoner träffar på högt och lågt. Här är några av de mer intressanta kopplingarna till ordet Aurora.

Aurora borealis – norrsken, eller egentligen polarsken då det också förekommer på södra halvklotet. Var i svensk folkstro ett varsel om krig och onda tider. Är de facto laddade partiklar som accelererats till höga energier i jordens magnetosfär som sedan kraschar i atmosfären.

Den 28 juni 2017 hade 876 personer i Sverige **Aurora** som tilltalsnamn, varav alla utom en var kvinnor. Medelåldern för Aurora är 18 år.

Artisten **Aurora** – heter egentligen Aurora Aksnes. Är en 21-årig singer-songwriter från Os i Norge. Största hiten på Spotify är "Half the world away" med över 40 miljoner lyssningar.

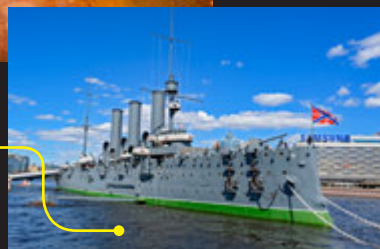
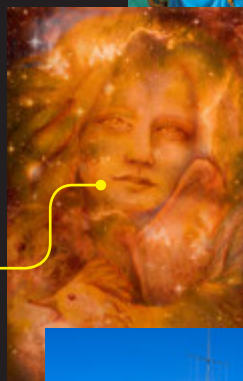
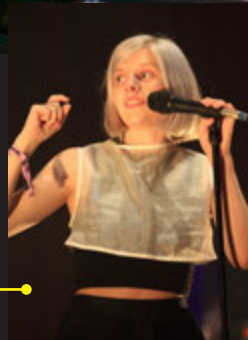
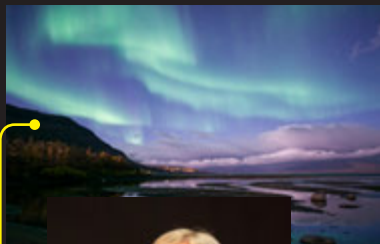
Aurora är det engelska namnet för Disney-prinsessan som hos oss i Sverige är känd som Törnrosa. Den första filmen där Aurora deltog hade premiär 1959. När den kom fick hon kritik för att vara för lik Snövit. Stackars Aurora.

M/S Aurora av Helsingborg, ett fartyg som går mellan Helsingborg och Helsingör i maximalt 14 knop. Gjorde sin premiärtur året innan den förra försvarsmaktsövningen. Du får bonuspoäng om du vet året.

Ungefär en av tjugo kvinnor känner sådan rädsla inför förlossningen att det behövs professionell hjälp – ett så kallat **Aurorasamtal** genom sjukhusets **Aurorateam**.

I romersk mytologi är hon känd som **Aurora**, i indisk Ushas och i grekisk Eos. Alla syftar på den kärleksfulla gudinnan som varje morgon öppnar österns portar så att solens vagn kan komma fram.

Pansardäckskryssaren **Aurora** (Аврора på ryska). Hon står som en av de starkaste symbolerna för den ryska revolutionen 1917 då hon inledde oktoberrevolutionen med ett signalskott. Hon besköt även Vinterpalatset under revolutionen. Är i dag ett museum i Sankt Petersburg och en aktiv del av ryska marinen, komplett med värnpliktiga matrosar.

LYSTRING!!

OM DU VILL VETA VAD SOM HÄNDER UNDER

ORKAN

LYSSNA PÅ

RADIO SÖDERTÄLJE

88,4 MHz

Tel 550 884 09

Fax 550 884 84

DIN LOKALA RADIOSTATION

Radio Södertälje bevakar det som händer under den stora försvarsmaktsövningen ORKAN 23–29/9. (Nyheter, reportage, rapporter från fältet, information, trafik och däremellan bra musik och nöje.)

Vardagar 8–17.30 samt rapporter hela dygnet. Lörd–sönd specialbevakning av ORKAN under hela helgen. (Vi delar på kanalen med föreningar och kyrkor.)

RADIO SÖDERTÄLJE (88,4 MHz) I ORKANENS ÖGA!

FÖRSVARSMAKTSÖVNING ORKAN 1993

Försvarsmaktsövningen Orkan var den senaste försvarsmaktsövningen som genomfördes. Den genomfördes 1993 – också i september. Syftet med Orkan var att genomföra en samordnad försvarsoperation och att samöva armé-, marin- och flygvapenstridskrafter samt civila funktioner inom dåvarande totalförsvaret. Deltagande förband var till exempel Livgardet – Infanteribrigad 1 – samt brigader från Linköping och Karlstad.

REPRESENTERAT I ÖVNINGEN fanns delar från samtliga truppslag. Ur marinen deltog bland annat en ytattackflottilj och delar av en kustartilleribrigad. Ur flygvapnet kom förband från elva flottiljer och skolor. Civilt deltog bland annat länsstyrelserna, Civilbefälhavaren, kommuner och Överstyrelsen för civil beredskap.

Övningen genomfördes huvudsakligen i Stockholmsområdet, men med omfattande transporter från Östergötland och Värmland i syfte att slutligen slå en fiende i en gemensam operation på Södertörn.

Ett naturligt namn var Södertälje där markförband skulle passera (totalt deltog över 3 000 fordon). Informationsgivningen var därför central både internt och externt. I varje militärområde fanns en infopluton organiserad. Denna pluton hade bland annat till uppgift att producera en fälttidning. Fälttidningen skulle komplettera nyhetsflödet i händelse av krig. Utöver det skulle det psykologiska försvaret säkerställa att ordinarie civila tidningar och radiosändningar i möjligast mån kunde fungera och sända. Fälttidningen distribuera-

des i fält under övningen och till samtliga som deltog i övningen. Det första numret skickades hem till de värnpliktiga som skulle öva under Orkan genom Pliktverkets försorg.

UTÖVER DENNA kommunikationskanal användes flygblad som distribuerades i Södertälje. Dessa distribuerades genom Astras och Scantias interna postgång för att optimera spridningen. Flygbladen hänvisade också till en nystartad reklamradiokanal i Södertälje som kontinuerligt följde övningen. Detta möjliggjorde att alla deltagare kunde nås av information. I samverkan med Södertälje kommun producerades också radiospotar på sex olika språk för att nå så många som möjligt i Södertälje, för att minimera risken för att nyblivna svenskar skulle bli överraskade och därigenom förknippa övningen med verklighet. Syftet var naturligtvis också att öva en metod för att snabbt kunna sprida information – exempelvis i samband med en utrymning.

Infoplutonen genomförde också en undersökning för att mäta inforamtionsspridningen. Där konstaterades det att samtliga förband hade dålig kunskap om vad som hände i omvärlden under den perioden de tjänstgjorde under Orkan. Notera att det under denna period var kris i Ryssland där president Jeltsin upplöste parlamentet i september och utlyste nyval.

Fangarne på Fortet hade premiär i Danmark 1993. Så en del är sig likt. En del är helt annorlunda. ◀

Text **Carl A Karlsson/LEDS KOMM**

(Carl A Karlsson var informationsansvarig under Orkan.)

FAKTA ORKAN

PERSONAL: 13 000, marinen med 4 000 och flygvapnet med 3 000.

MATERIEL: 36 artillerijäser från armén och kustartilleriet. 36 infanterikanonvagnar, 24 pansarbandvagnar, 60 stridsfartyg och båtar, 190 stridsflygplan och helikoptrar, 2 800 terränfordon, lastbilar och personbilar.

KOSTNADER: Övningen beräknades kosta cirka 330 miljoner där merparten var repetitionsutbildning av krigsförbanden (försvarsbudget 92/93 cirka 34 miljarder kronor)

ÖVNINGSLEDNING: Militärbefälhavaren i mellersta militärområdet, generalöjtnant Torsten Engberg. På Ing 1 i Södertälje (Almnäs) fanns övningsledning, presskvarter och besöksavdelning.

UNDERSTÖD PÅ UTÖ

Under övning Aurora kommer amerikanska Apache-helikoptrar röra sig över trädtopparna. Här understödjer de en landstigning på Utö i Stockholms skärgård under Baltops 2016.

BILDEN

Foto: Joel Thungren/Försvarsmakten

Posttidning B

FÖRSVARSMAKTEN

Försvarets forum, SE-107 85 STOCKHOLM

FÖRSVARSDAGEN 24 SEPTEMBER

MÖT FÖRSVARET PÅ NÄRA HÅLL

DEN 24 SEPTEMBER får allmänheten möjlighet att komma riktigt nära Försvarmakten och lära sig mer om Sveriges försvar. 300 soldater och ett stort antal fordon kommer att finnas på Gärdet i Stockholm.

Under hela dagen pågår uppvisningar och aktiviteter och de 300 soldaterna på plats ger en unik inblick i hur det är att jobba inom försvaret. Dessutom ges möjlighet att titta närmare på markfordon, båtar och helikoptrar/flygplan, prova utrustning, delta i utmaningar och mycket mer.

Utöver Försvarmakten finns även frivilliga försvarsorganisationer och andra myndigheter inom totalförsvaret på plats.

Dagen ingår i övningen Aurora 17.

UPPLEV ...

- › Överflygning av stridsflyg
- › Uppvisningar med olika markfordon
- › Luftlandsättning med helikoptrar
- › Dykning i dyktank
- › Fällning av fallskärmshoppare från ett Hercules TP 84
- › Fältartisterna underhåller

SE...

- › Stridsfordon 90
- › Stridsvagn 122
- › Stridsbåt 90
- › Jas 39 Gripen
- › Robotsystem 70
- › Artilleripjäsen Archer

MÖT...

› Över 300 soldater från armén, flygvapnet och marinen finns på plats – alla redo att svara på frågor och berätta om sin vardag i försvaret.